

Valmieras Industriālā parka attīstības stratēģija

2023 - 2028

V.8.

Valmieras novada pašvaldība
Reģistrācijas Nr. 90000043403
Lāčplēša iela 2, Valmiera,
Valmieras novads, LV- 4201
www.valmierasnovads.lv/

Valmiera, 2023

SATURA RĀDĪTĀJS

Ievads.....	5
1. Investīciju vides analīze	6
1.1. Vidzemes reģiona ekonomiskais potenciāls	6
1.2. Valmieras novada portrets (vizītkarte).....	7
2. Stratēģiskā daļa	11
2.2. Sasaiste ar pašvaldības attīstības dokumentiem	11
2.3. 13	
3. 14	
3.2. Valmieras Industriālā parka izveides mērķis.....	16
3.3. Valmieras Industriālā parka attīstība	17
3.4. Industriālās teritorijas publiskās infrastruktūras veidošanas pamatojums.....	19
4. Darba spēka pieejamība	23
4.2. Valmieras novada administratīvo teritoriju iedzīvotāju raksturojums	23
4.3. Identificētā darbaspēka vajadzība	25
4.4. Talantu piesaiste un attīstība.....	25
5. Valmieras pašvaldības industriālo teritoriju pārvaldības modelis	27
5.1. Industriālā parka pārvaldības (apsaimniekošanas) veidi	28
6. Valmieras Industriālā parka rezultātu ilgtspējas nodrošināšana.....	31
6.1. Ilgtspējīgas augstas pievienotās vērtības ražošanas uzņēmumu piesaiste	32
6.1.1. Prioritāri - Zināšanu ietilpīga Bioekonomika	33
6.1.1.1. Bioekonomika apakšsektors: Kokapstrāde un mēbeļrūpniecība	33
6.1.3. Sekundāri un pakārtoti -Viedie materiāli, tehnoloģijas un inženiersistēmas	34
7. 34	
8. Valmieras industriāla parka investīciju piesaistes metodes.....	35
9. Valmieras industriāla parka potenciālie investori.....	38
9.1. Ārvalstu investoru piesaiste jaunu ražotņu veidošanai	38
10. 39	
10.1. 39	
10.2. 40	
11. 41	
11.1. Apbūves tiesības un noma.....	41
11.2. Nekustamā īpašuma nodoklis	42
11.3. Izsole.....	42
11.4. Izpirkšana.....	42
12. Sasaiste ar citiem finansējumiem.....	42
12.1. Vietējie finanšu avoti: iedzīvotāju ienākuma nodoklis.....	43
12.2. Vietējie finanšu avoti: ieņēmumi no atmežošanas.....	43
13. Teritorijas plānotā izmantošana	44
Plānotā apbūve un funkcijas.....	44

IZMANTOTIE SAĪSINĀJUMI

3.1.1.3.i investīcija	Atveseļošanās un noturības mehānisma plāna 3.1. reformu un investīciju virziena "Reģionālā politika" 3.1.1.3.i. investīcijas "Investīcijas uzņēmējdarbības publiskajā infrastruktūrā industriālo parku un teritoriju attīstīšanai reģionos" finansējumu
ANM	Atveseļošanās un noturības mehānisms
ANO	Apvienoto Nāciju Organizācija
ĀTI	Ārvalstu tiešās investīcijas
BTS	Būvēts pēc pieprasījuma industriālais parks (<i>apzīmējums industriālā parka veidam</i>)
DVB	Darba vidē balstītas mācības
EUR	Euro
ha	Hektāri
IKP	Iekšzemes kopprodukts
IP1, kā arī IP2, IP 3	Ilgtermiņa prioritāte
KPI	Galvenie veiktspējas rādītāji (KPI — key performance indicators)
m	Metri
m ²	Kvadrātmetri
milj.	Miljoni
MK Nr.459	Ministru kabineta 2022. gada 14. jūlija noteikumi Nr. 459 "Noteikumi par atbalstu dzīvojamo tīres māju būvniecībai Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna 3.1. reformu un investīciju virziena "Reģionālā politika" 3.1.1.4.i. investīcijas "Finansēšanas fonda izveide zemas tīres mājokļu būvniecībai" ietvaros
OECD	Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija
P1, kā arī P2	Pasākums ar kārtas numuru 1 vai 2
RASĀK	rūpniecības attīstības stratēģija, piesaistot ārējo kapitālu
RASVR	rūpniecības attīstības stratēģija, izmantojot vietējo resursu
RIS 3	Viedās specializācijas stratēģija (Research and Innovation strategy for smart specialization)
SDG	Ilgspējīgas attīstības mērķi (Sustainable development goals)
UNIDO	United Nations Industrial Development Organization Apvienoto Nāciju Organizācijas Rūpniecības attīstības organizācija
VIP	Valmieras Industriālais parks
VNP	Valmieras novada pašvaldība
VP1, kā arī Vp2, VP3	Vidēja termiņa prioritāte

Ievads

Analizējot industriālo parku attīstību Latvijā kopumā, jāmin, ka 2018. gada beigās tika pārsniegta būtiska robežšķirtnes – industriālo platību apjoms Latvijā (prioritāri Rīgā un Pierīgā, kur koncentrējas lielākā daļa industriālo teritoriju) pārsniedza vienu miljonu m². Triju gadu laikā šis apjoms pieaudzis vēl par 30%, liecina nekustamo īpašumu apsaimniekotāju Colliers International un Latio prognozes¹. Lielākie objekti no tiem ir Lidl noliktavu telpas 47 000 m² platībā Rīgā un 34 000 m² lielās VGP noliktavu telpas Ķekavā. Konkurenci industriālo platību tirgū rada arī piedāvājumi Lietuvā un Igaunijā, kā arī citās reģiona valstīs, kā Polijā un Čehijā, kas tiek uzskatītas par šī segmenta mērķa tirgiem.

Latvijā industriālo platību investīciju tirgus nav pietiekami aktīvs, līdz ar to, Latvijā industriālo parku būvniecības sektorā izaugsmes iespējas vēl ir diezgan nozīmīgas, it sevišķi, ja ņem vērā, ka Igaunijā un Lietuvā šādu parku izveide sāk bremsēties. Salīdzinot Latvijas un pārējo **Baltijas valstu industriālo parku attīstību, izriet, ka tā ir vismazāk attīstīta tieši Latvijā**, tātad ar visaugstāko potenciālu. Ja arī valsts līmenī tiks turpināts īstenot efektīvus un mērķētus investīciju piesaistes pasākumus, tad industriālo parku skaits Latvijā pieaugs piedāvājot dažāda līmeņa (nomas A, B kategorijas) un izmantošanas veidus (biznesa parki, loģistikas parki, biroju parki, zinātnes un pētījumu parki). **Būtiski pieminēt, ka augstu potenciālu saglabā industriālo parku attīstība ražošanas telpu virzienā**, jo šobrīd tā pieejamība veido aptuveni 14 %, kamēr loģistikas pakalpojumu īpatsvars ir 84 %. Industriālo parku darbībai ir jābūt vērīgai ne tikai uz loģistikas pakalpojumu sniegšanu, bet arī uz ražošanas uzņēmumu piesaisti, lai tie par savu darbības vietu saskatītu potenciālu industriālajos parkos. **Patreiz novērojama tendence, ka industriālo parku platību attīstība balstās uz jaunu dalībnieku ienākšanu tirgū, nevis uz esošo industriālo parku paplašināšanās rēķina**. Vienlīdz jāņem vērā, ka arī industriālie parki jeb to teritorijā strādājošie uzņēmumi virzās automatizēta darba virzienā, jo pēc pandēmijas beigām un demogrāfiskās situācijas ietekmē nākotnē arvien saglabājies ierobežoti darbaspēka resursi. Industriālo parku attīstība Latvijā varētu pozitīvi ietekmēt nodarbinātības līmeni, radot jaunas darba vietas kopumā, kā arī ar pietiekamu atalgojuma līmeni, kas ir virs Latvijas tautsaimniecības vidējā rādītāja, kā arī piesaistītu darbaspēku ilgtermiņā, sniedzot stabilu darba piedāvājumu un izaugsmi.

Valmieras valstspilsēta jau gadu desmitiem apzinīgi un secīgi ir īstenojusi pasākumus rūpnieciskās ražošanas attīstībai. Tas ir devis pozitīvu izaugsmi, 2022.gadā, ierindojot Valmieras valstspilsētu otrajā vietā nacionālos rādītājos aiz galvaspilsētas Rīgas (IKP uz vienu iedzīvotāju).

Ar Valmieras Industriālā parka (VIP) projektā plānotajām investīcijām, primāri piesaistot Atveseļošanās un noturības mehānisma plāna 3.1. reformu un investīciju virziena "Reģionālā politika" 3.1.1.3.i. investīcijas "Investīcijas uzņēmējdarbības publiskajā infrastruktūrā industriālo parku un teritoriju attīstīšanai reģionos" finansējumu Valmieras novada pašvaldībā (turpmāk - Pašvaldība) tiek plānots veidot nacionāla mēroga industriālo teritoriju, kas nodrošinās atgriezenisko finansiālo saiti – ražošanas darbības izaugsmi un uz eksportu orientētu augstas produktivitātes darba vietu ar augstu pievienoto vērtību radīšana Vidzemes plānošanas reģionā. Ar ANM investīciju 3.1.1.3.i. finansējumu Pašvaldība plāno 20 000 000 EUR piesaisti attiecīgi atbilstoši Ministru kabineta 2022.gada 30.augusta noteikumu Nr.543 37.punktā noteiktajam plānots sasniegt iznākuma rādītājus vismaz 82 jaunradītas darba vietas (orientējoši virs 150 darba vietām pēc pilnas parka attīstības īstenošanas) un piesaistītas nefinanšu investīcijas vismaz 21 400 000 EUR apmērā.

¹ <https://latio.lv/pakalpojumi/tirgus-analize>

Darbs pie nacionāla mēroga industriālā parka izveides projekta Valmieras pilsētas pašvaldībā tika uzsākts jau 2015. gadā, meklējot lielu vienlaidu teritoriju tiešā satiksmes infrastruktūras (autoceļu, dzelzceļa) tuvumā plaša apjoma loģistikas vajadzībām, kur iespējama inženierkomunikāciju infrastruktūras pieslēgumu (komunikāciju koridoru) izveide. Jaunā nacionāla mēroga industriālā parka teritorija - VIP - atrodas pie Valmieras apvedceļa P18 un valsts reģionālā autoceļa P20, un to šķērso dzelzceļš, kas pēc Pašvaldības veiktās potenciālo investoru izziņas izpētes ir būtisks priekšnosacījums šāda mēroga projektam. Dzelzceļa infrastruktūras risinājums ir būtisks konkurētspējas aspekts industrializācijā Valmieras valstspilsētā, salīdzinot ar citām Latvijas pašvaldībām.

2017. gadā VIP izveidei paredzētā teritorija ar likumu² nodota Pašvaldībai infrastruktūras izveidei, lai veicinātu inovatīvu produktu ražošanu un attīstību, sekmētu jaunuzņēmumu darbību, dažādotu reģiona ekonomiku.

2022.gadā Valmieras novads ieguva pirmo vietu Eiropas mikropilsētu kategorijā "Eiropas nākotnes pilsētu un reģionu"³ reitingā 2022./2023. gadam. Valmieras pieteikumā tika sniegta informācija par nozīmīgākajām iniciatīvām ar mērķi piesaistīt investīcijas Valmierai, par straujāk augošajām nozarēm ar visaugstāko potenciālu piesaistīt papildu investīcijas un par Valmieras lielākajiem investīciju projektiem.

2022.gadā Pašvaldības iecere attīstīt industriālo parku sabiedrībai prezentēta Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022.–2038. gadam (turpmāk - Stratēģija) un Attīstības programmas 2022.–2028. gadam (turpmāk - Attīstības programma) publiskajās apspriešanās. Attīstības plānošanas dokumentos iekļauta iecere attīstīt VIP. Šī iecere sasaucas ar attīstības vīziju- Valmieras valstspilsēta - nacionālās nozīmes attīstības centrs, vadošais ekonomikas dzinējspēks Vidzemē, industriālās attīstības, starptautiska un nacionāla mēroga sporta, kultūras, izglītības un inovāciju centrs, ilgtermiņa prioritāti IP3 "Rosīga ekonomika", vidēja termiņa prioritāti VP3 "Industrializācija un modernizācija", kura ir vērsta uz nacionāla un reģionāla līmeņa industriālo parku un industriālo teritoriju infrastruktūras attīstību un teritoriju sagatavošanu uzņēmējdarbības attīstībai, piesaistot ilgtspējīgas investīcijas.

Potenciālajiem investoriem tiks piedāvāta pilnībā sagatavota teritorija ražošanas ēku izvietošanai, kur būs nodrošinātas nepieciešamās inženierkomunikācijas un enerģijas jaudas. Videi draudzīgi risinājumi ļaus izveidot modernu, videi un sabiedrības dzīves kvalitātei atbilstošu industriālo teritoriju uzņēmējdarbības attīstībai, kas radīs jaunas darba vietas.

---

² Par valsts meža zemes nodošanu Valmieras pilsētas pašvaldībai pieejams; <https://likumi.lv/ta/id/291861-par-valsts-meza-zemes-nodosanu-valmieras-pilsetas-pasvaldibai>

³ FDI FebMar22 :: 94 (yudu.com)

1. Investīciju vides analīze

1.1. Vidzemes reģiona ekonomiskais potenciāls

2020. gadā Vidzemes reģiona saražotā IKP īpatsvars pret Latvijas IKP bija **6,7%** (jeb **2,043,500 EUR**), uz vienu iedzīvotāju IKP bija **11,076 EUR**, kas ir viszemākais starp pārējiem Latvijas reģioniem.

Tabula 1. IKP, sadalījumā pa reģioniem (datu avots: Centrālā statistikas pārvalde)

Reģiona teritorija	Faktiskajās cenās (tūkst. EUR)	Struktūra (%)	Uz vienu iedzīvotāju, EUR
	2020	2020	2020
Latvija	30294045	100	15937
Rīgas reģions	16021713	52,9	25925
Pierīgas reģions	4893714	16,2	12968
Vidzemes reģions	2043500	6,7	11076
Kurzemes reģions	2758804	9,1	11623
Zemgales reģions	2460640	8,1	10762
Latgales reģions	2072811	6,8	8129

Kā rāda dati, Latvijas reģionu konkurencē Vidzemes reģionā ir viszemākā pievienotā vērtība – 2018. gadā tā bija 1,572 miljardi EUR jeb 6,2% no Latvijā saražotās pievienotās vērtības. Ja analizē ražošanas un pakalpojumu jomas attīstības rādītājus, tad kopumā Vidzemes reģions 2018.gadā veidoja 2,298 miljardus EUR apgrozījumu, nodrošinot pievienoto vērtību 613,2 milj. EUR vērtībā, kas ir otrais mazākais rādītājs Latvijas kopējā tautsaimniecībā atpaliekot pat no Latgales reģiona. Skatoties nozaru griezumā, 80% no kopējās radītās pievienotās vērtības apstrādes rūpniecībā veido koksnes apstrādes ražošana (34%), nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošana (26%), pārtikas ražošana (13%) un mēbeļu ražošana (8%). Tas nozīmē, ka viedās specializācijas jomas – kokapstrāde un pārtikas ražošana ir nozares ar izaugsmi. Valmieras pilsēta kā industrializācijas celmalauzis pēdējā desmitgadē, īstenojot tās attīstības plānošanas dokumentos un šajā stratēģijā ietverto, var panākt attīstības grūdienu gan Pašvaldībā, gan reģionā kopumā. Lai iespējami ātri pārvarētu izaugsmes kritumu, liela nacionāla mēroga industriālā parka izveidei ir atbilstošākais stratēģiskais mērķis.

1.2. Valmieras novada portrets (vizītkarte)

Valmieras pilsētas teritorijas attīstības indekss⁴ starp valstspilsētām ir viens no augstākajiem (4. vieta), bet bijušajiem novadiem – ar lielām atšķirībām. Beverīnas, Kocēnu, Burtnieku un Naukšēnu novads ir ar augstāku teritorijas attīstības indeksu (TAI) nekā vidēji valstī, savukārt Mazsalacas, Rūjienas un Strenču novadā – zem vidējā valstī.

Attēls Nr.1 Valmiera skaitļos un faktos

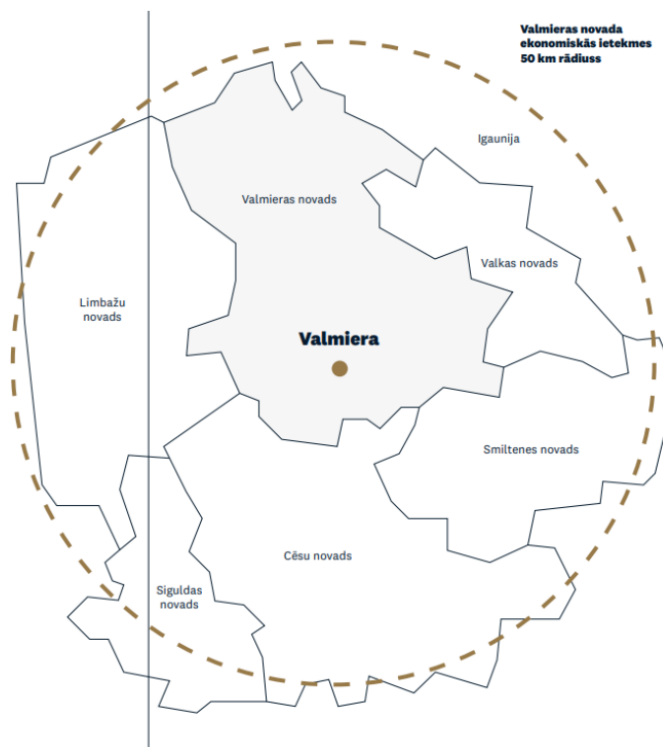
⁴ VRAA: Teritorijas attīstības indekss ir statistika, kas iekļauta Oficiālajā statistikas programmā 2021.-2023. gadam, atbilstoši Ministru kabineta 2020. gada 24. novembra noteikumos Nr.691 noteiktajam.

Valmiera skaitļos un faktos

Valmieras pilsēta ir industriālais centrs Latvijā. Valmierā darba gaitās no apkārtējām teritorijām katru dienu ierodas aptuveni 7000 cilvēku.

Svarīgākie fakti:

Valmieras teritorija	19.35 km²
Dibināšanas gads	1283
Valmieras novada teritorija	2 948 km²
Iedzīvotāju skaits Valmieras novadā	54 642
Iedzīvotāju skaits Valmieras novada ekonomiskās ietekmes rādiusā	173 461
Iedzīvotāju skaits darbības vecumā Valmieras novadā	34 288
Iedzīvotāju skaits darbības vecumā Valmieras novada ekonomiskās ietekmes rādiusā	107 353
IKP uz vienu iedzīvotāju (2. vietā Latvijā aiz Rīgas)	16 918 €

Valmieras novadā dzīvo 54 642 iedzīvotāji, tai skaitā 24 425 iedzīvotāji (46%) Valmieras valstspilsētā.⁵ Administratīvais centrs ir Valmiera. Novada pārvaldes teritoriālā iedalījuma jeb apvienību centri ir Brenguļos, Burtņiekos, Kocēnos, Mazsalacā, Naukšēnos, Rūjienā un Strenčos.

Apdzīvojuma struktūra: viena no 10 Latvijas valstspilsētām Valmiera, novada pilsētas – Rūjiena, Mazsalaca, Seda, Strenči, 53 ciemi 26 pagastos; pēc iedzīvotāju skaita lielākie ciemi – Valmiermuiža, Kocēni, Zilaiskalns, Naukšēni, Rencēni, Matīši, Burtņieki, Rubene, Dikļi, Vaidava.

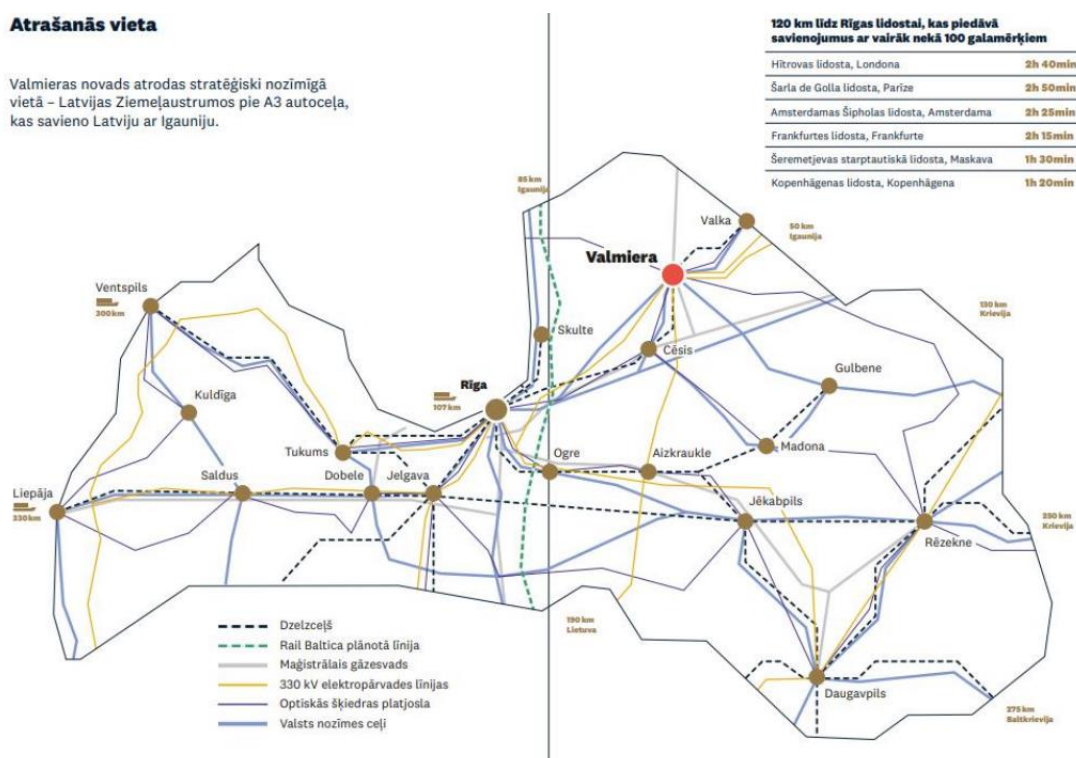
Transporta infrastruktūra: novadu šķērso valsts galvenais autoceļš A3 (E264) (Inčukalns – Valmiera – Igaunijas robeža (Valka)), vairāki valsts reģionālie ceļi, tajā skaitā P16 (Valmiera – Matīši – Mazsalaca), P17 (Valmiera – Rūjiena – Igaunijas robeža (Unguriņi)), P18 (Valmiera – Smiltene), P20 (Valmiera – Cēsis – Drabeši). Valmieras novadu šķērso dīzeļvilcienu līnija Rīga – Valga, novadā atrodas divas dzelzceļa stacijas – Valmiera un Strenči.

Attēls Nr.2 Valmiera lokācija

⁵ Atbilstoši Ministru kabineta 2021. gada 7. decembra noteikumu Nr. 799 "Noteikumi par pašvaldību finanšu izlīdzināšanas fonda ieņēmumiem un to sadales kārtību 2022. gadā" 5.pielikumam. Piezīme: Pēc PMLP datiem 2022.gada 1. jūlijā Valmieras novadā bija 53 127 iedzīvotāji, to skaitā 24 125 iedzīvotāji Valmierā. Pēc CSP datiem (IRS040. Provizorisks iedzīvotāju raksturojošie rādītāji un vecuma struktūra reģionos, valstspilsētās un novados (pēc administratīvi teritoriālās reformas 2021. gadā) 2020 - 2021.) Valmieras novadā ir 50 799 iedzīvotāji, to skaitā 22 757 iedzīvotāji (45%) Valmieras pilsētā.

Atrašanās vieta

Valmieras novads atrodas stratēģiski nozīmīgā vietā – Latvijas Ziemeļaustrumos pie A3 autoceļa, kas savieno Latviju ar Igauniju.

Valmieras sociālo dzīvi raksturo plašs kultūras, sporta, aktīvās atpūtas un dabas tūrisma piedāvājums.

Gāzapgāde

Valmieras novada teritorijas vidieni šķērso maģistrālais gāzes vads Vireši–Tallina, kam nākotnē tiek plānots atzars no Valmieras uz Strenčiem un Sedu. Centralizētā gāzapgāde ir nodrošināta tikai nelielā novada daļā. Atsevišķu mājāsaimniecību iedzīvotāju vajadzībām tiek izmantota sašķidrinātā gāze. Sašķidrināto gāzi balonos izmanto daļa no novada mājāsaimniecību.

Elektroapgāde

Valmieras novada dienvidaustrumu daļu klāj 330 kV elektropārvades līnija starp Latviju un Igauniju: Valmiera – Tartu un Valmiera – Tsirgulina, lielu daļu teritorijas sedz 110 Kv elektropārvades līnija, kas savieno Valmieru ar Rūjieni, Aloi, Valku, Smilteni un Ierīkus. Nākotnē plānota 330 kV elektropārvades līnija no Valmieras līdz Rūjienai caur Ipiķiem uz Igauniju un no Mazsalacas līdz Rūjienai caur Ipiķiem uz Igauniju.

Sakaru infrastruktūra

Novada teritorijā dienvidaustrumu daļā izvietota platjoslas elektronisko sakaru infrastruktūra t.sk. maģistrālie optiskie tīkli. Telekomunikāciju sektorā novadā darbojas vairāki operatori. Fiksēto publisko telekomunikāciju tīkla operators ir uzņēmums SIA "TET". Mobilo telekomunikāciju sfērā darbojas trīs operatori – SIA "Latvijas mobilais telefons", SIA "Tele2", SIA "Bite Latvija". Interneta pakalpojumus nodrošina vairāki uzņēmumi - SIA „TET”, SIA „MikroNET”, SIA „NOVA”, SIA „Telia Latvija”. Visiem novada iedzīvotājiem ir iespējas ierīkot arī mobilo internetu, taču šobrīd vēl ir ierobežotas pieslēgšanās iespējas optiskajam tīklam.

Salīdzinoši plašu novada teritoriju sedz zonas, kurās netiek nodrošināta piekļuve internetam ar ātrumu vismaz 30 Mbps – starp Valmieru - Bērzaini, Burtniekiem un Strenčiem, starp Burtnieku ezeru, Jeriem un Rencēniem, ap Jērcēniem, Sedu, Brenguļiem, Dikļiem un daļā Igaunijas austrumu un rietumu pierobežas.

Novada centrs - Valmieras pilsēta ir nacionālas nozīmes rūpniecības pilsēta – otrā vadošā valstī saražotās produkcijas un eksporta apjomā uz vienu iedzīvotāju. Apstrādes rūpniecība pilsētā veido 33,76% un novadā – 27,87%. Tā atrodas ideālā

ģeogrāfiskā vietā - tuvu lielceļu maģistrālēm, tiešie dzelzceļa 32 sliežu ceļu savienojumi, kā arī ar ātri sasniedzamu ostu koridoru.

Valmieras Industriālais parks ir izdevīgā pozīcijā, ja skatāmies no plānošanas viedokļa attiecībā uz infrastruktūras pieejamību. Parka zonām ir pieejami gan ceļu, gan dzelzceļu savienojumi, kas ir būtisks priekšnosacījums izejvielu un gatavo preču plūsmai.

Atbilstoši patreizējai investīciju piesaistei un LIAA sniegtajai informācijai Pašvaldībā 2020., 2021. un 2022.gadā ir saņemti vairāki (kopskaitā ap 10 lielu investīciju pieprasījumi sākot ar 100 mlj.EUR līdz pat 500 mlj.EUR nefinanšu ieguldījumi) pieprasījumi), kurus Pašvaldība nav spējusi īstenot trūkstošas un atbilstīgas infrastruktūras dēļ. Piemēram, 2020., 2021. un 2022. gadā ir atteikts potenciālajiem pieprasījumiem viedās specializācijas jomā, industrijās ar augstu pievienoto vērtību (zināšanu ietilpīga bioekonomika, kā arī ilggadīgas vadošas pašvaldības tradicionālas nozares: metālapstrādes, vieglās rūpniecības, informācijas tehnoloģiju pārtikas ražošanas jomās u.c.). Atbilstoši pieprasījumam ir konstatēts, ka reģionos investoriem ir nepieciešama ražošanas telpu noma vai iegāde ar atbilstošas jaudas (lielu) elektroenerģijas pieslēgumu, informācijas tehnoloģiju komunikācijām, pievedceļiem, notekūdeņu attīrīšanas sistēmām. Valmieras novadā ir ierobežota apjoma inženiertehniskie pieslēgumi, pietiekama mazapjoma elektrības jauda, pieejama ērta un uzņēmēju vajadzībām atbilstoša satiksmes infrastruktūra, taču pastāv būtisks trūkums pēc nozīmīga apjoma industriālas teritorijas ražošanas ēku būvniecībai un šajā jomā, attiecīgi Pašvaldība un Vidzemes reģions (skat.1.1. nodaļu Vidzemes reģiona ekonomiskais potenciāls) nespēj konkurēt ar Rīgas reģionu.

2. Stratēģiskā daļa

2.2. Sasaiste ar pašvaldības attīstības dokumentiem

Valmieras novada pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2022.-2038⁶. gadam (Stratēģija) ar izvirzīto ilgtermiņa stratēģisko uzstādījumu, kā arī īstermiņa pasākumiem (rīcības plāns, investīciju plāns), kā arī Valmieras novada attīstības programmā 2022. - 2028. gadam (Attīstības programma) noteiktajam kā Valmieras novada pašvaldības stratēģiskais mērķis noteikts sekojošais.

Valmieras novads - Eiropas līmeņa ekonomiskās attīstības, zināšanu un sabiedriskās dzīves izcilības teritorija ar dinamiski un viedī pārvaldītu vidi.

Mērķis iezīmē vienu no tajā minētajiem stūrakmeņiem - ekonomiskās attīstības aspektu, kam pie esošas nacionāla, reģionāla un pašvaldību līmeņa demogrāfiskās prognozes⁷ ir būtiska nozīme, lai sekmētu ne tikai jaunu iedzīvotāju piesaisti, bet arī esošo iedzīvotāju skaita saglabāšanu un labklājības paaugstināšanos, vienlīdz veicinot esošo uzņēmējdarbības subjektu pozitīvu "izraušanos" no tradicionālākas vides. Attīstība ir iespējama klātesot zinātniskās komercializācijas izplešanās apstākļiem, stiprinot esošo sadarbību ar Vidzemes reģiona (primāri) izglītības sektoru, inovāciju veidošanos, kas sekmēs jaunu ar augstāku pievienoto vērtību preču ražošanu.

Iezīmētās vidēja termiņa prioritātes (VP3 Industrializācija un modernizācija) Valmieras novada attīstības programmā 2022. – 2028. gadam un tās investīciju plānā⁸ iekļauj Ministru kabineta 2022. gada 30. augusta noteikumi Nr. 543 "Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna 3.1. reformu un investīciju virziena "Reģionālā politika" 3.1.1.3.i. investīcijas "Investīcijas uzņēmējdarbības publiskajā infrastruktūrā industriālo parku un teritoriju attīstīšanai reģionos" īstenošanas noteikumi" **3.1.1.3.i⁹ projekta ideju par plašākas industrializācijas īstenošanu Valmieras novadā, veidojot jaunu industriālo teritoriju VALMIERAS INDUSTRIĀLO PARKU (VIP).**

Vienlīdz Valmieras novada pašvaldības attīstības plānošanas augstāk minētajos dokumentos ir noteikta sinerģija īstenojamo rīcību un investīciju projektu īstenošanā sekmīgas kopējas industrializācijas stratēģijas īstenošanā.

1.tabula Vidēja termiņa prioritātes VNP attīstības plānošanas dokumentos un prioritārie rīcības virzieni

Vidēja termiņa prioritātes		
VP1 Izglītība un talantu izkopšana	VP2 Pieejams mājoklis	VP3 Industrializācija un modernizācija
Rīcību virzieni		
RV1 Izglītība un nodarbinātība	RV1 Sasniedzamība, mobilitāte RV2 Inženiertehniskā infrastruktūra RV3 Dzīvojamais fonds	RV1 Augstās tehnoloģijas, darba ražīgums, viedā specializācija

⁶ <https://www.valmierasnovads.lv/attistiba/valmieras-novada-planosanas-dokumenti/>

⁷ <https://prognozes.em.gov.lv/lv>

⁸ Skat. 59 lpp., pasākums nr.237, Kauguru mežs. Identificētā Valmieras Industriālā parka teritorija https://www.valmierasnovads.lv/content/uploads/2022/11/investiciju_plans_valmieras_novads.pdf

⁹ <https://likumi.lv/ta/id/335625-eiropas-savienibas-atveselosanas-un-noturibas-mehanismas-plana-31-reformu-un-investiciju-virziena-reģionala-politika-3113i-investicijas-investicijas-uznemejdarbibas-publiskaja-infrastruktura-industrialo-parku-un-teritoriju-attistisanai-regonos-istenosanas-noteikumi>

VIP projekta ietvaros kā nozīmīgu uzsvēram nepieciešamību īstenot daudzpusīgu pieeju: sadarbojoties un iesaistot ārvalstu investorus un Pašvaldībā esošos komersantus, izglītības sektoru un sociālos partnerus, vienlīdz paredzot Pašvaldības pakalpojumu kvalitātes sistemātisku pilnveidi ikdienas vajadzību nodrošināšanai aizvien plašākā mērogā.¹⁰ Šāda pieeja nodrošinās ne tikai noteiktās teritorijas zemes labiekārtošanu un ražošanas un citu ēku būvniecību, bet arī nodrošinās resursus attiecīga kvalificēta darba spēka sagatavošanai, ilgtspējīgu izglītības infrastruktūras attīstību, tostarp, vajadzīgo talantu piesaisti, resursus konkurētspējīga starptautiska līmeņa investīciju piesaistes mārketinga īstenošanai, komercatbalsta programmu īstenošanai u.c.

Attēls Nr.3 Sekmīgas industrializācijas stratēģijas pieeja

Atbilstoši Attēlam Nr.3 ietekme uz sekmīgu industrializācijas stratēģijas īstenošanu un Investīciju 3.1.1.3. i projekta Valmieras Industriālā parka realizācija pakārtoti ir saistīta ar citiem rīcību virzieniem.

2.tabula Vidēja termiņa prioritātes VNP attīstības plānošanas dokumentos un sekundārie rīcības virzieni

VP1 Izglītība un talantu izkopšana	VP2 Pieejams mājoklis
RV2 Kultūra, radošums RV3 Sports, aktīvā atpūta	RV5 Daba un kultūrvēsture

¹⁰ Pēc 2021.gada īstenošanās ATR Valmieras novads apvieno 8 teritoriālās vienības ar dažādu ekonomisko izaugsmi, bet tas dod iespēju piedāvāt plašāku sociālo dzīvi, pārceļot Valmieras pilsētas augstās kvalitātes prasības sabiedrisko pakalpojumu un piedāvājumu pieejā.

Papildus prioritātēm ir noteiktas trīs horizontālās prioritātes, kas ir vadlīnijas visu vidēja termiņa pasākumu un investīciju projektu plānošanā un ieviešanā. Visas plānotās investīcijas tiek vērtētas, atbildot uz jautājumu, kādu pienesumu investīciju projekts nodrošinās digitalizācijas, Eiropas zaļā kursa¹¹ un novada līdzsvarotas attīstības jomā. Digitalizācija ir priekšnoteikums plašākas industrializācijas un uzņēmējdarbības attīstībai visa līmeņa un nozaru uzņēmumos.

4.tabula VNP attīstības plānošanas dokumentos noteiktās un attiecināmās horizontālās prioritātes

Horizontālās prioritātes
P1. Sadarbība un pilsoniskā līdzdalība
P2. Klimatneitralitāte un pielāgošanās
P3. Digitalizācija

Vienlīdz Pašvaldība ir izstrādājusi Vadlīnijas uzņēmējdarbības attīstībai.¹²

5.tabula Vadlīnijas uzņēmējdarbības attīstībai VNP

Vadlīnijas uzņēmējdarbības attīstībai
- Industriālo teritoriju attīstība primāri īstenojama teritorijās maģistrālo transporta koridoru un inženierkomunikāciju tuvumā.
- Jauno industriālo parku, uzņēmējdarbības teritoriju un rūpniecisko zonu attīstība notiek Eiropas Zaļā kursa ietvaros.
- Esošo rūpniecisko objektu izmantošanā jārespektē pilsētvides dzīvojamās un publiskās telpas, veidojot norobežojumus vai no apbūves brīvas joslas, kas vienlaikus papildina pilsētu un ciemu zaļās zonas un labiekārtojumu.
- Jārada alternatīvi kravas transporta tranzīta maršruti, atslogojot apdzīvoto vietu ielu tīklu vietējai satiksmei.
- Teritorijas uzņēmējdarbībai bez rūpnieciskā piesārņojuma riska ir jāplāno elastīgi, nosakot pēc iespējas mazāk administratīvu šķēršļu un ierobežojumu vietējām ekonomiskajām aktivitātēm.
- Jāveido spēcīga un konsekventa uzņēmējdarbības atbalsta ekosistēma. Jāveicina uz vietējiem resursiem balstīta uzņēmējdarbība, sekmējot novadā ražoto produktu attīstību.
- Jāveicina reģionāla uzņēmumu klasteru veidošanās, darbība, kā arī lielo uzņēmumu iekļaušanās nacionālas nozīmes ekosistēmās un klasteros.
- Jāveicina plašāka aprites ekonomikas principu veidošana esošajos uzņēmumos.
- Digitalizācija ir priekšnoteikums plašākas industrializācijas un uzņēmējdarbības attīstībai visa līmeņa un nozaru uzņēmumos.

Pēdējos divos gados *force majeure* radīto apstākļu (ražošanas ķēžu pārrāvumi, loģistikas problēmas un dīkstāve, u.c.) ietekmē novērojama ekonomiskās izaugsmes sabremzēšanās un, lai tas neradītu lejupslīdi, un ilgtermiņā tiktu pārvarēti demogrāfiskās situācijas izaicinājumi, kas ietekmēs darba tirgu, neskatoties uz augstiem sasniegtiem attīstības rādītājiem, Valmiera turpinās īstenot plašākus industrializācijas¹³ pasākumus. Tā ir atšķirīga pieeja no esošajiem novadiem reģionā un valstī kopumā, jāatzīmē, kas tas prasa arī īstenot apjomīgākus investīciju ieguldījumus un investīciju piesaistes pasākumus.

Ar starptautisko uzņēmumu (ārvalstu investoru) piesaisti šāda apjoma industriālajam parkam ir iespējams sekmēt arvien vairāk sinerģijas starp akadēmisko

¹¹ Klimata pārmaiņas un vides degradācija ir eksistenciāls drauds Eiropai un pasaulei. Lai risinātu šīs problēmas, ES īsteno Eiropas zaļo kursu, kas to pārveidos par modernu, resursefektīvu un konkurētspējīgu ekonomiku, kurā 2050. gadā vairs nebūs siltumnīcefekta gāzu neto emisiju, ekonomikas izaugsme būs atsaistīta no resursu izmantošanas, neviens cilvēks un neviens reģions netiks atstāts novārtā. https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_lv

¹² Skat 27.-28.lpp https://www.valmierasnovads.lv/content/uploads/2022/11/ilgtspejigas_att_strat_valmieras_nov.pdf

¹³ industrializācija

sektoru, vietējiem uzņēmumiem un jaunuzņēmumiem, tādējādi stimulējot inovāciju un produktivitātes attīstību, virzību pretī lielākas pievienotās vērtības preču un pakalpojumu nodrošināšanai, kā arī jaunu darba vietu izveidei un esošo darba vietu progresīvai izaugsmei.

2.3. Sasaiste ar nacionāla līmeņa attīstības dokumentiem

Valmieras Industriālā parka stratēģijas izstrādei par pamatu ņemti vairāki saistoši nacionālā, reģionālā, kā arī pašvaldības līmeņa attīstības plānošanas dokumenti.

Sekmējot "Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2030.gadam" mērķa: "Radīt līdzvērtīgus dzīves un darba apstākļus visiem iedzīvotājiem neatkarīgi no dzīves vietas" īstenošanu, īstenojot Valmieras Industriālā parka projektu un veicinot uzņēmējdarbību, Pašvaldība arī nodrošinās ekonomisko cikliskumu un atgriezenisko finansiālo saiti iedzīvotājiem, ceļot kopējo sabiedrisko pakalpojumu līmeni un vairojot to klāstu.

Jāatzīmē, ka nacionālā līmeņa dokumentu sasaiste ar Valmieras Industriālā parka darbību, galvenokārt saistīta ar perspektīvo nozaru segmentāciju (Viedā specializācija RIS3), kā arī ar uzņēmējdarbību veicinošiem un papildinošiem pasākumiem finanšu plānošanas periodā 2021.-2027. gadam, kur būtiska loma tiek piešķirta iepriekš minēto Viedās specializācijas nozaru un jomu attīstībai, digitalizācijai, lai radītu augstākas pievienotās vērtības rašanos arī tradicionālās nozarēs, kā arī pasākumiem, kas tiks īstenoti investīciju piesaistei, tostarp mērķtirgiem.

Pašvaldības plašākai industrializācijai pamatojošu perspektīvu sniedz arī Nacionālās industriālās politikas pamatnostādnes 2021.-2027. gadam (NIP), kas paredz reģionālās attīstības atšķirību samazināšanu, uzņēmējdarbības vides uzlabošanu un cilvēkkapitāla piesaisti reģionos. Vienlīdz nozīmīga ietekme ir "Reģionālās politikas pamatnostādnes 2021.-2027. gadam" paustajam par publiskās infrastruktūras attīstību uzņēmējdarbības atbalstam (jaunu industriālo teritoriju veidošanu, gan esošo attīstīšanu, kā arī degradētu agrāko industriālo zonu/ražošanas objektu vai teritoriju atjaunošanu, sakārtošanu).

Industrializācijas rezultātā radīto atkritumu, kā arī uzņēmējdarbības veidošanai identificēto izejvielu ieguvei Valmieras pilsētā plānota arī plašākas aprites ekonomikas elementu ieviešana (Ilgtspējīgā attīstība industrializācijā, Pārstrāde produktu dzīves ciklā, Industriālā simbioze, Oglekļa izmeši, Piegādes ķēdes zaļināšana). Tiešā veidā to ietekmē likuma "Par atkritumu apsaimniekošanu" darbības ietvars, kas nosaka, kādā veidā tiek apsaimniekoti sadzīvē un uzņēmējdarbībā saražotie atkritumi. Šis ir būtisks regulējums priekš industriālajiem parkiem, jo tie ikdienā saražo lielu daudzumu otrreiz pārstrādājamo un sadzīves atkritumu. Regulējums nosaka to, ka industriālo parku saražotie atkritumi ir jāšķir, lai tos varētu pārstrādāt otrreizējai lietošanai.

Valmieras industriālā parka izveide iet kopsolī ar Pašvaldībā un tās attīstības plānošanā ietvertu ANO Ilgtspējīgas¹⁴ attīstības mērķu dimensiju un Latvijas rīcībpolitikas virzieniem:

- Pilnveidot zinātnes un inovācijas pārvaldības institucionālo modeli, nodrošināt finansējuma pieejamību visā inovācijas ciklā un stiprināt publiskā, privātā un pētniecības sektora sadarbību.
- Izveidot vismaz piecas RIS3 vērtību ķēžu ekosistēmas (vismaz vienu katrā no RIS3 specializācijas jomām) un nodrošināt to dalībnieku iesaisti globālajās vērtību ķēdēs.

¹⁴ Latvijas ziņojums Apvienoto Nāciju Organizācijai par ilgtspējīgas attīstības mērķu ieviešanu – 2022. gads

- Veidot integrētu, ilgtspējīgu transporta sistēmu, t. sk. veicinot dzelzceļa kā mūsdienīga un videi draudzīga sabiedriskā transporta sistēmas mugurkaula izmantošanu.
- Sekmēt digitālo risinājumu plašāku izmantošanu uzņēmējdarbībā un nodrošināt nepieciešamo infrastruktūru digitalizācijas attīstībai.
- Turpināt sniegt atbalstu pašvaldībām uzņēmējdarbības infrastruktūras sakārtošanai un inovācijas attīstībai reģionos, kvalitatīvu pakalpojumu attīstībai un mobilitātes uzlabošanai administratīvo centru sasniedzamībai.
- Paplašināt uzņēmējdarbības atbalstu ar finanšu instrumentu palīdzību, piem., izveidojot lielo investīciju fondu Latvijas tautsaimniecības reindustrializācijas procesa nodrošināšanai.

Sekmējot straujāku identificēto izaicinājumu pārvarēšanu, kas ir:

- Biznesa modeļa maiņa atbilstoši klimata pārmaiņu un aprites ekonomikas izaicinājumiem.
- Digitālo prasmju kāpināšana un citi.

3. Valmieras industriālā parka plānotās publiskās infrastruktūras raksturojums

Valmieras Industriālā parka iezīmēto teritoriju lielākoties sedz jaukta tipa mežs, attiecīgi Valmieras novada plašākai industrializācijai teritoriju nepieciešams labiekārtot pilnībā, veicot gan atmežošanas, gan iepriekš fiksētās militārās sanācijas darbus, vienlīdz nepieciešama industrializācijai (ražošanas ēku, loģistikas būvju utml.) nepieciešamo inženiertehnisko risinājumu būvniecība, kā arī izvērtējama nepieciešamo transporta savienojumu izveide/ pilnveide lielu ražošanas izejvielu un saražotās produkcijas loģistikai.

Teritorijas ģeoloģiskie, hidroģeoloģiskie un inženierģeoloģiskie apstākļi ir vispārīgi izpētīti, lai konstatētu militārā piesārņojuma un vispārīgu ģeoloģisko apstākļu kopumu. Ģeoloģiskā izpēte atbilstošo tehnisko būvju un risinājumu izveidei tiks turpināta 2023.gadā atmežošanas procesa laikā, lai precīzi noteiktu vispārējās teritorijas raksturlielumus. Teritorijas absolūto augstumu atzīmes svārstās no 0,3 līdz 1,1 m virs jūras līmeņa (vjl), vidēji – 0,7 m vjl, teritorijas rietumu daļā esošā dzelzceļa rajonā paaugstinās līdz 2,1 m vjl. Gruntsūdens līmenis ir augsts, tas svārstās dziļumā no 0 līdz 0,6 m no zemes virsmas¹⁵.

Komersantiem kā potenciālajiem investoriem VIP 1.kārtas attīstības stadijā tiek piedāvāta 57,55 ha pilnībā sagatavota teritorija - ražošanas ēku būvniecībai un izvietošanai, kā arī papildu teritorijas labiekārtošanai. Teritorijā ir pieejami šādi komunikācijas pievadi - ūdensapgāde, sadzīves kanalizācija, lietus ūdens kanalizācija, koridori grunts segumā līdz vietām, kur plānota ražotņu būvniecība. Teritorijā pieejama elektrība 14 MW apmērā 2024.gada 31.decembrī, maksimālā jauda 25 MW apmērā būs pieejama 2026.gada 1.februārī, kā arī brīvās jaudas ģenerācijas iespēja. Teritorijā plānots izbūvēts divus publiski pieejamus stāvlaukumus: ilglaicīgs stāvlaukums (1) 16300m² platībā, laukuma nestspēja 40 tn/m², ilglaicīgs stāvlaukums (2) 7180 m² platībā, kurā paredzētas ne mazāk kā 200 vieglo automobiļu stāvvietas, 20 vietas motocikliem, skūteriem, kā arī velosipēdu nojume, vieta 4 autobusu novietošanai.

Pārējā teritorijā komersantu vajadzībām ir iekārtoti industriālie laukumi ar nestspēju 60 tn, to platības veido attiecīgi ~44500, ~45700, ~40200 m², ar laukuma ieseguma materiālu – betons. Teritorijā, lai nodrošinātu kravu pārvietošanu no Valmieras stacijas uz dzelzceļa kravu pieņemšanas laukumu Valmieras Industriālajā parkā, ir pieejams platsliežu dzelzceļa privātās lietošanas tīkls ar savienojošu sliežu

¹⁵ No P Ā R S K A T A par ģeotehnisko priekšizpēti, potenciālajam būvlaukumam z/g kadastra Nr.96620020613 Valmieras novadā pēc VNP pasūtījuma, izpildītājs SIA „Vides Konsultāciju Birojs”

ceļu ar esošo valsts a/s "Latvijas dzelzceļš" publisko infrastruktūru 3,2 km garumā, kā arī viens iekraušanas-izkraušanas ceļš, divi pieņemšanas-nosūtīšanas sliežu ceļi.

Jāatzīmē, ka no reģionālās ekonomikas attīstības perspektīvas pozitīvi ietekmējošs efekts rodas tad, kad šādi ārvalstu investori un piesaistītie jaunie darbinieki izmanto pakalpojumus un iegādājas produktus no vietējiem uzņēmumiem, tādējādi paaugstina nodarbinātības un ieņēmumi līmeni partneruzņēmumos. Savukārt, jo vairāk ārvalstu uzņēmumi integrējas vietējās vērtību ķēdēs, jo vairāk tiek radīta netiešā pozitīvā ietekme. Tiešās sekas rodas, pateicoties algām, peļņas un nodokļu ieņēmumiem, jo uzņēmumi veic jaunus darījumus vai uztur esošo uzņēmējdarbību pašvaldībā. Pēc noteiktiem zinātniskiem aprēķiniem viena ārvalstu investīciju piesaistes rezultātā radīta darba vieta parasti rada vismaz divas citas darba vietas. Turklāt viens ārvalstu tiešo investīciju euro, kas šeit tiek ieguldīts netieši, rada trīs papildu euro.

3.2. Valmieras Industriālā parka izveides mērķis

Jauna nacionāla mēroga Valmieras Industriālā parka¹⁶ izveides **mērķis ir palielināt privāto (ārvalstu un vietējo) investīciju apjomu Pašvaldībā, veicot ieguldījumus komercdarbības attīstībai nepieciešamajā publiskajā infrastruktūrā, kā rezultātā tiek izveidota pilnvērtīgi un neatkarīgi darboties spējīga industriālā teritorija.**

Stratēģijas Valmieras industriālā parka izveidei	
Plānotie rezultāti 2023 - 2028	
Plānotais piesaistīto ārvalstu investīciju apjoms: vismaz ANM 3.1.1.3.i projektā noteiktais 21 mlj. ER nefinanšu investīcijas līdz pat 300 mlj investīciju piesaiste līdz 2028.gadam.	
Plānotais darba vietu skaits: vismaz 82, maksimāli aprēķinātais 300	
Projekts veicina:	vietējo resursu un izejvielu pārstrādi, izmantojot aprīte ekonomikas pieeju;
	augstāku tehnoloģisko līmeni;
	augstāku pievienoto vērtību izvēlētajā RIS3 prioritārajā nozarē;
	Pašvaldības, kā arī reģionālo attīstību; produktivitāti un ienākumu līmeņa kāpumu pašvaldībā un izvēlētajā RIS3 nozarē;

Iepriekš minētā mērķa sasniegšanai Pašvaldība plāno piesaistīt vairākus finansējuma avotus, taču primāri šim mērķim un lielākajai daļai veicamo ieguldījumu publiskajā infrastruktūrā piesaistīt no Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna 3.1. reformu un investīciju virziena "Reģionālā politika" 3.1.1.3.i. investīcijas "Investīcijas uzņēmējdarbības publiskajā infrastruktūrā industriālo parku un teritoriju attīstīšanai reģionos".

Pašvaldība, veicot ieguldījumus publiskās infrastruktūras attīstībā Kauguru mežā (administratīvajā teritorijā - Valmieras pilsētā - zemes vienība ar kadastra numuru 9662 002 0772, kas reģistrēta Valmieras pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr. 100000551053 ar nosaukumu "Industriālais parks") nodrošinās jauna nacionālas nozīmes industriālā parka izveidošanu, kas veicinās attīstību Valmieras pilsētas dienvidu priekšpilsētas daļā, lai nodrošinātu potenciālo ārvalstu un vietējo investoru, kā arī esošo komersantu attīstību viedās specializācijas jomās, prioritāri izvirzot bioekonomikas virzienu (kokapstrādi, kokrūpniecību).

¹⁶ Valmieras novada attīstības programma 2022. – 2028. gadam Investīciju plāns

Pasākums 237 rodams ar sākotnējo nosaukumu "Industriālā parka izveide Valmierā un Kauguru pagastā "Kauguru mežs" 60. lpp.

https://www.valmierasnovads.lv/content/uploads/2022/11/investiciju_plans_valmieras_novads.pdf

6.tabula Valmieras industriālā parka izveides apakšmērķi

APAKMĒRĶI	Konkurētspējīgu cilvēkresursu attīstība, produktivitātes paaugstināšana;
	Projekta ieguldījumi ir saistīti RIS3 jeb viedās stratēģijas nozarēm, prioritāri kokrūpniecība - zināšanu ietilpīgas bioekonomikas apakšvirziens
	Lietišķās pētniecības bāzes stiprināšana, plašāka zinātniskā komercializācija, profesionālās izglītības attīstība.
	Fiziskās (publiskās) infrastruktūras attīstība, tostarp loģistikas ceļu attīstības veicināšana ilgtspējīgai un ilgtermiņa darbībai;
	Komersantu integrācija globālajās vērtību ķēdēs un investīciju piesaiste reģiona konkurētspējīgām nozarēm, to apakšsektoriem;
	Sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas efektivitātes un kvalitātes uzlabošana Pašvaldībā;
	Ražošanas un eksporta stimulēšana vienlaikus uzlabojot pētniecības, attīstības un inovācijas iespējas (ražošanas dažādošanu);

3.3. Valmieras Industriālā parka attīstība

Darbu pie nacionālas nozīmes industriālā parka izveides projekta Pašvaldība uzsāka jau 2015. gadā, meklējot lielu vienlaidu teritoriju tiešā satiksmes infrastruktūras (auto ceļu, dzelzceļa) tuvumā loģistikas vajadzībām, kur iespējama inženierkomunikāciju infrastruktūras pieslēgumu izveide. Jaunā nacionālas nozīmes industriālā parka teritorija atrodas pie Valmieras apvedceļa P18 un valsts reģionālā autoceļa P20, un to šķērso dzelzceļš. Teritorija, kas ir piesārņota ar militāra rakstura sprādzienbīstamiem priekšmetiem un nesprāgušu munīciju, reģistrēta Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrā. Šajā teritorijā gar dzelzceļa abām pusēm Otrā pasaules kara laikā atradās munīcijas noliktavas. Beidzoties karam, munīcija daļēji tika iznīcināta vai aprakta. 2016. gadā pēc Pašvaldības pasūtījuma veiktajā teritorijas izpētē eksperti atrada 39 sprādzienbīstamus priekšmetus un trīs munīcijas vienības bez sprāgstvielu pildījuma. Tiek lēsts, ka teritorijā varētu atrasties vēl vismaz 250–500 sprādzienbīstami priekšmeti.

2023.gadā notiek ar militāra rakstura sprādzienbīstamiem priekšmetiem un ar nesprāgušu munīciju piesārņotas teritorijas sanācija, kas nepieciešama, lai novērstu draudus cilvēku veselībai un dzīvībai un radītu drošu vidi teritorijas turpmākai saimnieciskajai izmantošanai. Ņemot vērā specifiskos apstākļus, lai droši un kvalitatīvi veiktu sanācijas darbus pietiekamā dziļumā un zem kokiem, paralēli tiks veikta arī teritorijas atmežošanu. Teritorijas atmežošana¹⁷ notiks vienlaikus ar sanācijas darbiem atbilstoši Valsts vides dienestā saskaņotajai sanācijas programmai. Pēc zemes atmežošanas un sanāciju darbu pabeigšanas tiks ierīkota rūpnieciskā teritorija. Zemes atmežošanai, lai veiktu ar militāra rakstura sprādzienbīstamiem priekšmetiem un ar nesprāgušu munīciju piesārņotas teritorijas sanāciju, rūpnieciskās teritorijas ierīkošanai Valsts vides dienests veicis ietekmes uz vidi sākotnējo izvērtējumu un paredzētās darbības īstenošanai izsniedzis tehniskos noteikumus.

Jāatzīmē, ka 3.1. reformu un investīciju virziena "Reģionālā politika" 3.1.1.3.i. investīcijas "Investīcijas uzņēmējdarbības publiskajā infrastruktūrā industriālo parku un teritoriju attīstīšanai reģionos" (turpmāk - 3.1.1.3.i investīcija) ietvarā VNP plāno attīstīt Valmieras Industriālā parka 1. kārtu, iepriekš minēto teritoriju 57,5 ha apjomā. 2017. gadā Valmieras Industriālā parka izveidei paredzētā teritorija ar likumu nodota Pašvaldībai infrastruktūras izveidei, tajā skaitā būvniecībai, lai veicinātu inovatīvu

¹⁷ No Valsts meža dienesta ir saņemts koku ciršanas apliecinājums. Izsludinātas divas atsavināmās koksnes izsoles atmežošanai cirtēs 57,55 ha un 26 ha platībā. Atmežošanas rezultātā iegūtos līdzekļus Pašvaldība izmantos industriālā parka infrastruktūras izveidei. Teritorijas sanācija, atmežošana un rūpnieciskās teritorijas ierīkošana paredzēta atbilstoši Valmieras pilsētas teritorijas plānojumam. Teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas pamatā ir rūpnieciskās apbūves teritorija.

produktu ražošanu un attīstību, sekmētu jaunuzņēmumu darbību, dažādotu reģiona ekonomiku.

7.tabula Valmieras industriālā parka attīstība kārtās

Valmieras Industriālā parka attīstība	
I kārtā	55,7 ha teritorijas labiekārtošana (skat.kartogrāfiskais materiāls atzīme Nr.....)
II kārtā	26 ha teritorijas labiekārtošana (skat.kartogrāfiskais materiāls atzīme Nr.....)
III kārtā	19,04 ha (skat.kartogrāfiskais materiāls atzīm.....)

3.1.1.3.i investīcijas rezultātā plānots iegūt 57,5 ha lielu industriālo teritoriju ar izbūvētu I tehnisko koridoru:

- inženiertehnisko risinājumu (ūdens pievada izbūve un savienojums ar centrālo apgādes sistēmu, elektrības tīkli, kanalizācijas pievada izbūve un savienojums ar centralizēto apgādes sistēmu) , lietus notekūdens sistēmas.
- II labiekārtotu - atmežotu, no militārā piesārņojuma atbrīvotu, izlīdzinātu teritoriju ar iekšējo ceļu tīklu un industriāli klientu vajadzībām labiekārtotu autostāvvietu Nr.1 (vieglajiem transporta līdzekļiem) un Nr.2 (kombinētu autostāvvietu vieglajiem transporta līdzekļiem un kravas transporta līdzekļiem ar lielu kravnesību). Autostāvvietas lokācija. Teritorijas labiekārtošanas, uzturēšanas un drošības vajadzībām to plānots iežogot, kā arī nodrošināt teritorijas iekšējo ielu/ceļu tīkla apgaismojumu, vienlīdz plānots ieviest arī teritorijas videonovērošanu.
- III teritorijas savienojums ar publiskā dzelzceļa Rīga - Valka sliežu ceļu, kas tiek izmantots gan kravas, gan pasažieru pārvadājumiem, vienlīdz izbūvējot privāto dzelzceļa līniju Valmieras Industriālā parka teritorijā 800 metru garumā, paredzot tam atbilstošu papildinošu izkraušanas laukumu un rampas.
- Pilsnervērtīga VIP darbībai tiek izstrādāts apsaimniekošanas plāns. Jāatzīmē, ka ārvalstu investīciju piesaistes jomā šis ir būtisks faktors, jo investori sagaida starptautiski pieņemtu praksi šādu parku apkalpošanā. Par labu VIP izvēlei kalpo tā jauni veidotais statuss, kas ļauj jau sākotnēji izstrādāt tehniski viedu, uz "zaļiem" risinājumiem būvētu un loģisku struktūru jau paredzot nepieciešamos uzturēšanas pakalpojumus ilgtspējīgai tā darbībai.

Vairāki uzrunātie potenciālo investori norāda, ka nepastāv nepieciešamība pēc lielām noliktavām un ilgstošai preču uzglabāšanai. Covid 19 un Krievijas uzsāktā kara rezultātā pasaulē un Latvijā bija novērojami piegāžu ķēžu būtiski pārrāvumi, taču, pamatojoties uz vairākiem aspektiem (uzkrājumi veido izmaksas, neveicina ātrāku preču apriti un ieņēmumus, pārrāvumu gadījumā tāpat nav iespējas preces īstenot vai īstenot īsā laika periodā bieži vien ar spekulatīvi paaugstinātām cenām, kas dod īstermiņa efektu), ir skaidrs, ka noliktavu ēkas rada papildu izmaksas. Perspektīvā balstās uz sakārtotu, ērtu, drošu un stabilu loģistikas kanālu esamību vai izbūvi, vienlīdz veicinot specifisko piegāžu (izejmateriālu) klātesamību ģeogrāfiski tuvā lokācijā (klasteri), veicinot gan to pārceļšanos tuvāk ģenerāluzņēmējam vai filiāles veidošanos tā tuvumā (arī jaunā lokācijas vietā, tas ir industriālajā parkā) vai arī pārorientēšanos uz jaunu to pašu izejvielu piegādēm no ģeogrāfiski tuviem komersantiem. Izvēlēta pamata Valmieras Industriālā parka stratēģija balstās uz enkuruzņēmumu (1-2) bāzēšanos VIP un piesaistīto izejvielu mazākiem uzņēmumiem, vienlīdz izmantojot esošo ne VIP izvietoto uzņēmumu izejvielas un veicinot klastertipa sadarbības. Valmieras gadījumā būtiska ir arī reģionālā atkritumu apsaimniekotāja lokācija salīdzinoši netālu no pilsētas centra, kā arī iepriekš minēto izglītības un zinātnes iestāžu komplektācija (Vidzemes Augstskolas, Valmieras Tehnikuma) un lokācija pilsētā. Elastība attiecībā pret spēju ietekmēt un operatīvi reaģēt (pašvaldības pārvaldes efektivitāte) nepieciešamos jauno risinājumu un izmaiņu gadījumā un resurss faktos balstītu lēmumu pieņemšanai un ilgtspējīgai investīciju piesaistei un

atbalsta nodrošināšana pēcapkalpošanas periodā (Valmieras novada pašvaldības Uzņēmējdarbības nodaļa, Valmieras Attīstības aģentūra, LIAA provizoriski plāno paplašināt pakalpojumu klāstu, ne tikai sniedzot inkubatoru atbalstu). Esošā zinātniskā sadarbība Pašvaldībai ar Vidzemes Augstskolu un jau uzsāktie projekti aprites ekonomikā sadarbībā arī ar ZAAO savukārt nodrošinās pārdomātu un savlaicīgu aprites ekonomikas elementu horizontālu integrāciju VIP darbībā.

3.4. Industriālās teritorijas publiskās infrastruktūras veidošanas pamatojums

Industriālos parkus var izmantot kā politikas instrumentu, lai vēl vairāk uzlabotu uzņēmējdarbības vidi, utt.¹⁸. Brīvo telpu pieejamība (jaunu industriālo teritoriju, industriālo parku) sekmē jaunu starptautisko investoru ienākšanu. Tirgū pastāvot augstam nelikvīdu īpašumu īpatsvaram, potenciālie nomnieki un pircēji, balstoties uz to individuālajām prasībām, izvērtē tirgus piedāvājumu pēc «lielā četrinieka»^{*19} modeļa – četriem būtiskiem kritērijiem.

Ieguldījumiem infrastruktūras attīstībā ir būtiska loma brīdī, kad valsts piedzīvo strauju ekonomisko attīstību. Nacionāla mēroga Industriālā parka izveidošanai rūpnieciskai ražošanai ar augstu pievienoto vērtību izveidošanai tieši Valmieras pilsētā ir ļoti būtiskas priekšrocības:

8.tabula Valmieras industriālā parka priekšrocības

Valmieras industriālo teritoriju priekšrocības, salīdzinot ar citiem industriālajiem parkiem:	136 km līdz Rīgas lidostai, kur aktīvi notiek kravu pārvadājumi un kas ir lielākā lidosta Baltijā;
	LV tuvāk ir Rīgas, Jelgavas un Olaines industriālie parki;
	Kaimiņvalstīs tuvāk šāda tipa lidostām ir tikai Pleskavas un Minskas industriālie parki, Klaipēda.
	Pie industriālajām teritorijām atrodas dzelzceļš:
	LV šāda iespēja ir tikai Jelgavā, Olainē un Rēzeknē;
	Kaimiņvalstīs Minskai, Pleskavai un Paņevežiem.
	124 km līdz Rīgas ostai kā kravas ostai;
	LV tuvāk kravas ostām ir Ventspils, Liepājas un Rīgas industriālie parki;
	Kaimiņvalstīs Uulu (Igaunija), Klaipēda (Lietuva), Kokkola (Somija) un Kalmar (Zviedrija) industriālie parki;
	Pilsētā tiek sagatavots darbaspēks: Vidzemes Augstskola un Valmieras tehnikums.

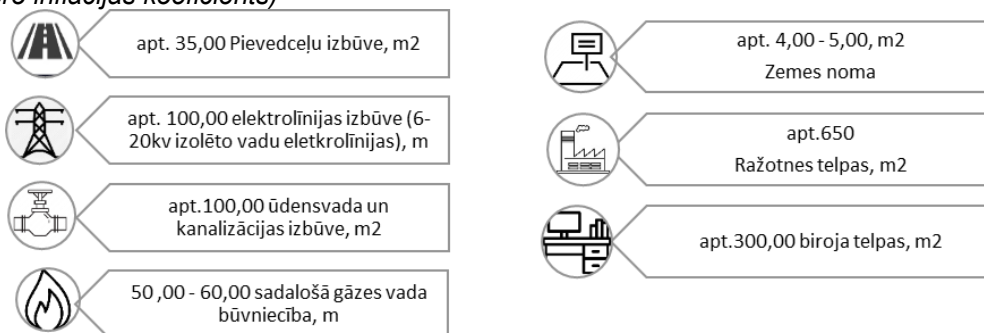
Gan Latvijas, gan citu valstu pieredze liecina, ka industriālo zonu esamība ir absolūts priekšnosacījums investoru interesei apstrādes rūpniecības jomā, savukārt, industriālās zonas (teritorijas, parki) nodrošina strauju attīstību. Minimālās komponentes, kas nepieciešamas industriālās zonas izveidei, ir zeme, transporta infrastruktūra, tostarp pievedceļi, enerģija, ūdens un kanalizācija, darbaspēka potenciāls gan kvantitatīvā, gan kvalitatīvā nozīmē. Infrastruktūra ir ārkārtīgi svarīga ne tikai rūpnieciskā sektora produktivitātei, bet arī pakalpojumu sektora produktivitātei pilsētā kopumā, vienlaikus jāatzīmē, ka pilsētās šī loma ir augstāka nekā lauku teritorijās. Latvijā lielākoties ir izbūvēta pamata publiskā infrastruktūra rūpnieciskais attīstībai un tiek apzinātas aktuālās pamata infrastruktūras vajadzības, noformulējot vajadzības attiecīgās jomas infrastruktūras attīstības 10 gadu plānos un attiecīgas jomas politikas plānošanas dokumentos (skat. sadaļu *Sasaiste ar nacionālo līmeņa attīstības dokumentiem*). Kā galvenos faktorus industriālo zonu izvelei infrastruktūras ziņā no ārvalstu investoru skatu punkta ir jāmin transporta un loģistikas infrastruktūra, telekomunikāciju un IT infrastruktūra, kā arī tam pakārtotā politiskās, juridiskās un tiesiski regulējošās vides stabilitāte un caurspīdīgums, potenciālais uzņēmuma izaugsmes koeficients (konkrētās vietas priekšnosacījumi), produktivitātes kāpums, vietējā darbaspēka prasmju līmenis, darbaspēka izmaksas.

Industriālo zonu publiskās infrastruktūras izveidei nepieciešamie ieguldījumi dalāmi orientējošās grupās un ieguldījumu izmaksu “grozos”(Attēls Nr.4).

¹⁸ UNIDO, 2021

¹⁹ * Četri galvenie kritēriji, kas ietekmē industriālo platību izvēli ir: 1. objekta veids, 2. atrašanās vieta, 3. attīstīta infrastruktūra, 4. objekta tehniskais stāvoklis.

Attēls Nr.4 Industriālo zonu infrastruktūras izmaksas (EUR) (pēc 2020.gada datiem, šobrīd % jāpiemēro inflācijas koeficients)

Jāatzīmē, ka kopumā izšķir divu veidu industriālo parku būvniecības mērķus un pieeju – **spekulatīvais** (turpmāk - SIP) un **būvēts pēc pieprasījuma** (turpmāk - BTS). Šos modeļus izmanto gan komerciāli veidotajos industriālajos parkos vai teritorijās, gan pašvaldību veidotās industriālajās teritorijās. BTS biznesa modelis paredz, ka projektēšanas un būvniecības process tiek sākts tikai brīdī, kad ir atrasts projektējamā industriālā parka enkura jeb galvenais nomnieks, pēc kura prasībām arī tiek projektēts un pielāgots jaunbūvējamais industriālais parks. Spekulatīvais biznesa modelis paredz to, ka industriālais parks tiek projektēts un būvēts, vēl nezinot uzņēmumus, kuri būs nākamie sadarbības partneri un paralēli būvniecības procesam tiek strādāts pie nomnieku piesaistes saskaņā ar Ministru kabineta 2022.gada 30.augusta noteikumos Nr.543 noteikto un Eiropas Komisijas 2014. gada 17. jūnija Regulas (ES) regulas Nr. 651/2014 56.pantu. Vērtējot ANM reformas 3.1.1.3.i investīciju projektā finansējumā ietverto apgūšanas modeli, atbilstoši nacionālā līmeņa tiesiskajam regulējumam par pašvaldību darbību un Eiropas Komisijas regulām ²⁰, **Valmieras Industriālā parka izveidei ir īstenojams spekulatīvais industriālā parka modelis.**

Apkopotajos starptautiskās prakses piemēros tiek apskatīti tipiska spekulatīvā tipa industriālā parka piemēri: piemēram SIP izveidei ar 5 ražotnēm, kur katrā atrodas 2000 m² ražošanas telpas un 750 m² biroju telpas, un nepieciešams izbūvēt 1 km pievedceļu, 500 m elektrolīnijas (jaudas palielinājums), 500 m ūdensvada un kanalizācijas sistēmas, 200 m sadalošā gāzes vada, kā arī nepieciešams maksāt nomas maksu par zemi, kuras kopējā platība ir 5 ha, tad kopējās izmaksas būtu aptuveni 7,5 milj. EUR. Savukārt, pieņemot, ka industriālajai zonai nepieciešamā infrastruktūra tiks izbūvēta, lai nodrošinātu 4 - 5 ražotņu būvniecību, kas ietver ražošanas telpas 3000 m² un biroju telpas 1000 m² platībā, kopējās izmaksas būtu jau aptuveni 11 milj. EUR.²¹ Ņemot vērā būvniecības inflāciju iepriekš minēto 2019. gada izmaksu aprēķinu kopsumma 2023. gadā jau veido ²² aptuveni 13 milj. EUR.

Valmieras Industriālā parka izveidei plānotā finansējuma ANM investīciju piesaiste *de facto* nosaka spekulatīvā tipa industriālā parka izveidi, lai neveidotos mērķorientēta infrastruktūras pieeja. Ņemot vērā ANM finansējuma tiesiskajā ietvarā noteikto attiecināmo izmaksu kopumu, kā arī faktu, ka Valmieras valstspilsētā tiks veidota jauna industriālā teritorija - VIP, tad primārā uzmanība tiek veltīta pamata publiskās infrastruktūras izveidei, attiecīgi no iepriekš minētajiem piemēriem izslēdzamas vairākas izmaksu grupas, taču iekļaujamas vairākas jaunas, t.sk. privātās

²⁰ Komisijas Regula (ES) Nr. 651/2014 (2014. gada 17. jūnijs), ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu Dokuments attiecas uz EEZ <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2014/651/oj/?locale=LV>

²¹ Depopulācijas izaicinājumi un reģionu attīstība | Certus

²² 2022. gada maijā, salīdzinot ar 2021. gada maiju, būvniecības izmaksu līmenis Latvijā palielinājās par 22,3%, liecina Centrālās statistikas pārvaldes (CSP) dati.

lietošanas dzelzceļa tīkls (skat. pilnu plānoto publiskās infrastruktūras būvniecības komponentu plānu sadaļā *Valmieras industriālā parka plānotās publiskās infrastruktūras raksturojums*). Provizorisks publiskās infrastruktūras izmaksu aprēķins VIP veido ap 24 mlj.EUR.

Galvenie ieguvumi no industriālo parku attīstības:

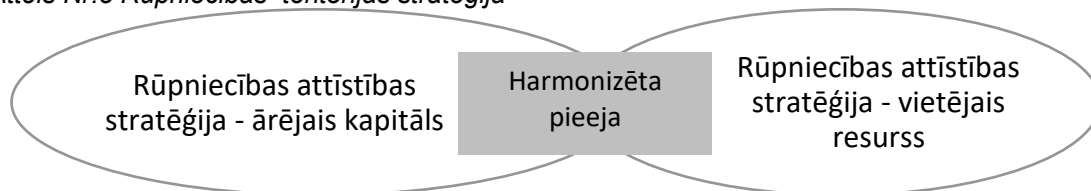
- tie ļauj intensīvi un efektīvi izmantot ierobežotas zemes platības;
- industriālie parki pastiprina konkurētspēju, stimulējot sadarbību, apvienojot līdzīgus uzņēmumus vai saistītus uzņēmumus (klasteri);
- aktivizē tehnoloģiju izstrādi (mērogs) un palīdz ietaupīt ražošanas izmaksas, stimulē pētniecību, izglītību, tehnoloģisko iespēju izplatīšanos un "labklājību" blakus vai netālu ražošanai;
- tiek uzlabota ieguldījumu efektivitāte, sistemātiski attīstot un efektīvi izmantojot publisko infrastruktūru, piemēram, ceļus, apgādes sistēmas: ūdensvadu sistēmas, energosistēmas;
- no vides viedokļa raugoties, industriālie parki līdz minimumam samazina rūpniecisko vietu ietekmi, uzstādot un ekspluatējot augstāku prasību centralizētas vides piesārņojuma novēršanas iekārtas;
- visbeidzot, saskaņojumi, kas nepieciešami saskaņā ar piemērojamiem normatīvajiem aktiem, tiek apspriesti un apstrādāti vienā teritoriālā vienībā, ļaujot racionalizēt industriālo parku attīstības procedūras un vieglāk atsavināt zemi.

9.tabula *Industriālā parka izveides priekšrocības*

Priekšrocības	Izmaksu optimizācija
	Pamatdarbības uzsākšanas ātrums
	Infrastruktūras nodrošinājums
	Telpu pielāgošanas elastīgums
	Loģistikas risinājumi

Industriālais parks nevar pastāvēt bez satura, tas ir, rūpniecības attīstības stratēģijas, kas parasti ir sadalītas divos veidos: rūpniecības attīstības stratēģija, piesaistot ārējo kapitālu (RASĀK) un rūpniecības attīstības stratēģija, izmantojot vietējo resursu (RASVR). Pirmais minētais stratēģijas veids (RASĀK) ir stratēģija, kas, galvenokārt, tiek īstenota aicinot uzņēmumus izveidot rūpnieciskās industriālās teritorijās vai parkos ar pamata infrastruktūru, piemēram, zemi, satiksmes infrastruktūru, ūdensapgādi un elektroenerģiju. Otra stratēģija RASVR ir stratēģija, kurā rūpnieciskā procesa laikā produkta vērtība tiek radīta pievienojot augstāku vērtību, izmantojot vietējos resursus (priekšrocības). Šādas stratēģijas izmantošanā vietējie resursi klasiski ir: derīgie izrakteņi, lauksaimniecība, mežsaimniecība un jūras resursi.

Attēls Nr.5 *Rūpniecības teritorijas stratēģija*

Tomēr faktiski rūpniecību neattīsta tikai viena pieeja, tā ir harmoniska pāreja no vienas pieejas otrā, izmantojot abpusējas priekšrocības atkarīgā no konkrētās industrializējamās teritorijas. Industrializācijas procesā pilsētā novērojamā rūpnieciskā aglomerācija visbiežāk notiek pilsētvidē, kad veidojas un novērojamas ienākumu atšķirības starp pilsētu un lauku teritorijām. Savukārt, nākamā attīstības stadijā galvenā stratēģija ienākumu atšķirību mazināšanai, paplašinot rūpniecisko darbību, bāzējas uz ideju:

1. piesaistīt uzņēmumus ar augstākas pievienotās vērtības stratēģiju (t.s. ražošanas izcilība),
2. vai arī industriālajai aglomerācijai novērota stratēģija paplašināt uzņēmumu darbību, veidojot filiāles lauku reģionos.

Industriālā parka attīstīšanas ieguvumu un zaudējumu novērtējums

10.tabula Industriālā parka attīstīšanas ieguvumu un zaudējumu novērtējums

	Iespējamie ieguvumi	Iespējamie zaudējumi
Sabiedrība (iedzīvotāji)	<ul style="list-style-type: none"> - Jaunas darba vietas - Labāk apmaksātas darba vietas - Sakārtota vide 	<ul style="list-style-type: none"> - Vides kvalitātes (trokšņi, gaisa piesārņojums) izmaiņas tuvējā Kauguru meža apkaimē - Potenciāls konflikts ar ziemeļos esošo savrupmāju apbūves teritorijām un to plānoto attīstību
Ekonomika	<ul style="list-style-type: none"> - Darba vietas (150 -500 strādājošo) - Nodokļi valsts un pašvaldību budžetā - Iespēja piesaistīt starptautiskos ražošanas un iespējams arī loģistikas uzņēmumus 	<ul style="list-style-type: none"> - Salīdzinoši augstas teritorijas attīstības izmaksas šajā laika periodā dažādu ārējo faktoru ietekmē - Jaunas teritorijas salīdzinoši lielās izmaksas, līdz ar to objekta lielums un kompleksu pasākumu nepieciešamība tā attīstībai
Pilsētvide	<ul style="list-style-type: none"> - Valmieras pilsētas rūpnieciskās teritorijas paplašināšana - ražošanas uzņēmumu koncentrācija - Valmieras pilsētas rūpnieciskās teritorijas labiekārtošana - Dzelzceļa tīkla attīstība rūpnieciskām vajadzībām - Inženiertehnisko tīklu paplašināšana 	<ul style="list-style-type: none"> - Dabas pamatnes pārvēršana par rūpniecisko teritoriju
Valsts pārvaldība	<ul style="list-style-type: none"> - Atbilstība attīstības plānošanas 202.1-2027.gada prioritātēm un jaunajai industriālajai teritorijai, vienlīdz nodrošinot Reģionālās politikas pamatnostādnes noteikto - Ienākumi no rūpnieciskās attīstības 	<ul style="list-style-type: none"> - Nepietiekams valsts atbalsts komplekso risinājumu ātriem un efektīviem risinājumiem
Pašvaldība	<ul style="list-style-type: none"> - Ienākumi budžetā un iedzīvotāju darba vietu izveide ilgtermiņā - Sakārtota teritorija un definēts teritorijas attīstības mērķis - Kvalitatīvs industriālo teritoriju piedāvājums - Plānveida inženierinfrastruktūras attīstība - Starptautiskās konkurētspējas uzlabošanās reģionālā un iespējams nacionālā līmenī 	<ul style="list-style-type: none"> - Uzmanības un resursu koncentrācija konkrētā objekta attīstībai

4. Darba spēka pieejamība

4.2. Valmieras novada administratīvo teritoriju iedzīvotāju raksturojums

Valmieras novads ir otrā lielākā novada pašvaldība Latvijā pēc iedzīvotāju skaita. Valmieras novadā, tāpat kā Latvijā kopumā, demogrāfiskā situācija ir nelabvēlīga, un iedzīvotāju skaits samazinās. Tomēr, atsevišķi apskatot Valmieras valstspilsētu, Valmiera ir viena no retajām reģiona pilsētām Latvijā, kurā ir vērojams iedzīvotāju skaita pieaugums. Valmieras iedzīvotāju skaits 2018.gada sākumā pieauga par 102, bet 2019.gada sākumā – par 62 iedzīvotājiem. Kā atzīmēts Vidzemes plānošanas reģiona stratēģijā, “Demogrāfiskajai situācijai būs noteicoša loma reģiona ekonomikas attīstībā.”... “Pašvaldības var daļēji kompensēt demogrāfiskos rādītājus, veicinot iedzīvotāju piesaisti ar darbavietu, izglītības iespēju, drošu dzīves apstākļu piedāvājumu. Lielākas iespējas šajā ziņā paveras Valmierai un reģiona nozīmes attīstības centriem, kur iedzīvotāju skaits nesamazināsies tik strauji, un darba iespējas paver iespējas piesaistīt iedzīvotājus no citiem reģioniem. Lielākajās pilsētās migrācija no laukiem varētu palielināt pieprasījumu pēc mājokļiem un pakalpojumiem.

Lai arī demogrāfiskās situācijas attīstības tendences neuzrāda, ka kopējais novada iedzīvotāju skaits pieaugtu, Pašvaldībai realizējot mērķtiecīgu atbalsta politiku speciālistu, jauniešu un ģimeņu piesaistei, var prognozēt, ka iedzīvotāju skaits saglabāsies un nedaudz pieaugs. Tātad Valmieras valstspilsētas un Valmieras novada izaugsme, iedzīvotāju skaita noturēšana (stabilizācija) un esošo iedzīvotāju labklājības celšanās, atkarīga no straujākas rūpnieciskās izaugsmes.

11.tabula. Valmieras novada iedzīvotāju skaits (2021.gada dati)

	Iedzīvotāju skaits	Bērni no 0-6 gadiem	Bērni un jaunieši no 7-18 gadiem	Iedzīvotāji virs darbības vecuma	Iedzīvotāji darbības vecuma
Valmiera	24 865	2 071	2 818	5 380	14 596
Burtnieku apvienība	7 595	602	914	1 507	4 572
Kocēnu apvienība	6 152	480	649	1 233	3 790
Rūjienas apvienība	5 018	304	509	1 210	2 995
Strenču apvienība	3 205	136	323	876	1 870
Mazsalacas apvienība	3 137	181	311	788	1 857
Brenguļu, Kauguru un Trikātas apvienība	3 108	165	381	674	1 888
Naukšēnu apvienība	1 802	107	199	342	1 154
KOPĀ	54 882	4 046	6 104	12 010	32 722

Valmieras novada esošās situācijas raksturojuma sagatavošanas ietvaros tika veikta arī demogrāfisko procesu analīze un prognozēšana. Prognozēšanai nepieciešamos datus – iedzīvotāju vecumstruktūras (sieviešu skaits reproduktīvajā vecumā no 15-49 gadiem viena gada griezumā), datus par migrāciju (iebraukušo un aizbraukušo skaits no Valmieras novada uz Latvijas citām teritorijām un ārvalstīm dažādās vecumgrupās) nodrošina CSP. Statistisko datu metožu pielietošana un iegūtie rezultāti parāda demogrāfisko procesu tendences, tomēr jāņem vērā, ka demogrāfiskos procesus ietekmē darba tirgus, mājokļu tirgus, izglītības sistēma un citi ārējie faktori. **Lai nelabvēlīgās demogrāfiskās tendences neīstenotos, Pašvaldība īsteno mērķtiecīgu ģimeņu atbalsta politiku un pasākumus uzņēmējdarbības un nodarbinātības veicināšanai (industriālā politika).**

Pirmsskolas, skolas un augstākās izglītības, kā arī profesionālās izglītības iestāžu pieejamība, kā arī visa līmeņa sporta un atpūtas iespējas ir tikpat svarīgas, kā sakārtota ceļu un sasniedzamības infrastruktūra. Taču skaidrs, ka iedzīvotāji ilgstoši neuzturēsies pašvaldībā, kurā nav darba vietu ar pienācīgu atalgojumu un saredzamas izaugsmes perspektīva. Ja skatāmies uz Valmieras novada teritoriālo sadalījumu un iedzīvotāju atšķirīgo blīvumu, tad būtiska loma ir gan lauku teritorijām, gan pilsētām. Lauku teritoriju dzīvotspēja balstās uz trim ekonomiskajiem pamatiem –

lauksaimniecība, mežsaimniecība un kokapstrāde, lauku tūrisms. Šīs nozares neprasa ievērojamu iedzīvotāju koncentrāciju, taču lauku teritoriju attīstība ir un būs cieši saistīta ar šo nozaru attīstības tendencēm. Un tomēr arī **tas nevar nodrošināt darbavietas visiem reģiona iedzīvotājiem**. Turpretim, **viena izveidota darba vieta apstrādes rūpniecībā rada papildu 3 darba vietas**, kas pakārtoti saistīts ar darbaspēka izglītošanos un citu pakalpojumu patēriņu noteiktajā lokācijā. Reģionālo ekonomisko centru turpmākā pastāvēšana un attīstība ir cieši saistīta ar apstrādes rūpniecības attīstības iespējām (RASĀK), līdz ar to, ārvalstu investīciju piesaiste apstrādes rūpniecībai ir perspektīvākais attīstības virziens darbavietu radīšanai reģionālajos attīstības centros. Tiesa, ārvalstu investoru piesaistīšanai ir nepieciešamas sistematizēta pieeja, arī sākotnējās investīcijas (starptautiskais mārketingis, finanšu un citu datu uzkrāšana, dalība starptautiskajās datu bāzēs, sākotnējās investīcijas teritorijas un citu ar industriālo teritorijā saistītajā izpētē) un personāla pieejamība pašvaldības organizatoriskajā struktūrā (skat. sadaļu Pašvaldības kapacitāte uzņēmējdarbības plānošanas un atbalsta jomā).

Investīciju piesaistes prioritātes tiek balstītas līdzšinējās iestrādēs un Valmieras investīciju vides konkurētspējas priekšrocībās ar mērķi piesaistīt investīcijas, radīt jaunas, iespējami labāk apmaksātas darba vietas un sekmēt Valmieras ekonomikas izaugsmi. **Tādēļ ilgtermiņa mērķis ir izlīdzināt algu starpību un celt kopējo iedzīvotāju labklājības līmeni**. Ekonomiskās svārstības un ārējie faktori ietekmē industriālo parku darbību, kas tiešā veidā ietekmē nodarbināto skaitu tajā. Potenciālu uzrāda arī augstas pievienotās vērtības ražošanas uzņēmumu attīstība un piesaiste, jo Valmierā jau koncentrētas daudzas valsts prioritārās attīstības nozaru ražotnes. Pēc 2021.gada datiem Valmieras novads lepojas ar 77 aktīviem ārvalstu tiešo investīciju uzņēmumiem. Tie kopā veido 14% no novada kopējā darbaspēka, 18% no kopējā novada uzņēmumu apgrozījuma un novadam lielākās ārvalstu investīcijas piesaistījuši no Luksemburgas, Zviedrijas, Vācijas, Lietuvas, Nīderlandes, Dānijas, Igaunijas, Gruzijas, Krievijas, Beļģijas, Ukrainas un citām valstīm.

Attēls Nr.6 Valmieras prioritārās attīstības nozares

28% Lauksaimniecība, mežsaimniecība, zivsaimniecība	17% Vairumtirdzniecība un mazumtirdzniecība
12% Stikla šķiedras ražošana	11% Būvniecība
5% Pārtikas produktu un dzērienu ražošana	4% Koksnes, koka un papīra izstrādājumu un mēbeļu ražošana
4% Veselība un sociālā aprūpe	3% Mašīnbūve un metālapstrāde

Saražotās produkcijas uz vienu iedzīvotāju apjomā Valmiera ir līdere valstī, divas reizes pārsniedzot vidējo rādītāju Latvijā. Ņemot vērā esošo darba vietu skaitu 2020.gada sākumā, kas ir 19 165 un darbaspējas vecuma iedzīvotāju skaitu - 15 264. Faktu par jaunu un kvalitatīvu dzīves telpu nepieciešamību pastiprina pilsētas nākotnes iecere attīstīt nacionāla mēroga Valmieras Industriālo parku, radot jaunas darba vietas un nostiprinot Valmieras pozīcijas, kā esošus²³ un jaunus ražošanas uzņēmumus (viedās specializācijas jomas) atbalstoša pilsēta.

Valmieras pilsēta ir piemērota vieta jaunu uzņēmumu attīstībai. Valmierā ir ne tikai "zaļa", bet arī Eiropas līmenī izmaksu ziņā konkurētspējīga uzturēšanās. Valmierā ir izglītots (gandrīz 30% ir augstākā izglītība) un vairākas valodas pārvaldošs darbaspēks, ātrs internets, ģeogrāfiski izdevīga pilsētas atrašanās vieta. TOP 5 lielākie uzņēmumi nodarbina vairāk nekā 16 000 iedzīvotāju.

Lai īstenotu visu iecerēto, ir nepieciešams ciešāks dialogs ne tikai ar organizācijām un iestādēm, kas ir iesaistītas uzņēmumu atbalsta jautājumu risināšanā, bet arī metodiskāka un atvērtāka sadarbība ar visa līmeņa iestādēm. Ilgtermiņā noteiktais Pašvaldības uzdevums ir domāt par papildu motivējošām iniciatīvām ārvalstu talantu piesaistei, kā arī aktīvi piedalīties tiesību aktu jaunradē un esošo pilnveidē.

4.3. Identificētā darbaspēka vajadzība

Saskaņā ar Hok-Lin Leung (2004, Land Use planning made plane, second edition. Toronto University Press") tipiskais nodarbināto blīvums ražošanas teritorijās ir 25-75 darbinieki uz hektāru, savukārt saskaņā ar Berke, Godschalk et al. (2006). Urban Land use planning. University of Illinois press", tipiskais blīvums ir 50 darbinieki uz hektāru, taču var būt lielāks, kur ražošanas teritorijas ir vairāk līdzīgas birojiem.

Saskaņā ar veikto aprēķinu par iespējamo apbūves apjomu Valmieras industriālajā parkā, tika aprēķināts potenciālais darbinieku skaits, izmantojot pieņēmumu, ka uz vienu hektāru var tikt nodarbināti 50 darbinieki. Realizējot apbūvi Valmieras Industriālajā parkā iespējamais darba vietu skaits pie optimālās apbūves intensitātes...% būs nepilni .... darbinieku (2.tabula).

12.tabula Plānotā apbūve (m²) un darba vietu skaits

Apbūves teritorijas platība	Apbūves intensitāte	Indikatīvā ēku kopplatības m ²	Nodarbināto skaits, 50 darb./Ha
57,55	Xxx		
57,55	Xxx		
57,55	Xxx		

4.4. Talantu piesaiste un attīstība

Viens no svarīgākajiem potenciālo investoru lēmumu pieņemšanas faktoriem par labu kādai valstij/pilsētai ir kvalificēta darba spēka pieejamība. Gan pakalpojumu ekonomikai, gan pārējām aģentūras prioritārajām nozarēm tieši kvalificēts darbaspēks ir tas, kas veido konkurētspējīgus pakalpojumus un produktus eksportam. Vairāki pētījumi liecina, ka šī ir būtiska globāla problēma ES un citur pasaulē (FICIL Sentiment index, ABSL nozares pētījums un virkne citu datu)²⁴.

Valmiera ir starptautiskā UNESCO Izglītības pilsētu sadarbības tīkla dalībniece (UNESCO Global Network of Learning Cities), kā arī Valmieras pilsēta iesaistījies Baltijas pilsētu savienības (UBC) izglītības pilsētu darba grupā, kas atbalsta jauniešu nodarbinātību un labklājību. Visaptveroša izglītības sistēma ir Valmieras novada inovāciju un uzņēmējdarbības pamatā. Novadā profesionālo izglītību nodrošina 2 iestādes (Valmieras Tehnikums, Valmieras Mākslas un Dizaina vidusskola), augstāko

²³ Stikla šķiedras, mašīnbūves, metālapstrādes, būvniecības u.c

²⁴ Ekonomikas ministrijas darba tirgus prognozes ir viens no instrumentiem <https://prognozes.em.gov.lv/>

izglītību – Vidzemes augstskola, Juridiskās koledžas filiāle un Grāmatvedības un finanšu koledžas filiāle. Valmieras valstspilsēta aktīvi sadarbojas ar tās teritorijā izvietotajām visa līmeņa izglītības iestādēm,²⁵ savā ziņā veidojot lokālu inovācijas un zināšanu platformu, kas jau patreiz sekmē ciešāku (ikdienas) sadarbību starp vidējās profesionālās izglītības (pamatā Valmieras Tehnikums), augstākās izglītības (Vidzemes Augstskola (t.sk. Informācijas tehnoloģijas, Mehatronikas, Inženierzinātņu fakultāti, Ilgtspējīga ēku būvniecība) un tās pētniecības centru HESPI.

Šāda sadarbība veicina zināšanu un tehnoloģiju pārneši starp profesionālās izglītības, augstākās izglītības un pētniecības institūcijām un industriju, un sekmē Pašvaldības ekonomiskās specializācijas attīstību, kā arī sniedz atbalstu uzņēmējiem investīciju projektu sagatavošanā un ieviešanā, palīdz tiem piekļūt pētniecības un inovācijas resursiem un infrastruktūrai, kā arī iekļauties nacionālos, starptautiskos inovācijas tīklos (klasteros). Kā arī veicina darba tirgus (prakses) un izglītības ciešāku sasaisti, pielāgojot izglītības (tai skaitā pieaugušo izglītības un profesionālās izglītības) piedāvājumu tautsaimniecības pieprasījumam un aktuālajām nodarbinātības tendencēm.

Vienlīdz īstenojami un turpināmi pasākumi:

1. Darba vidē balstītu mācību (DVB mācību) ieviešana ir bijusi viena no prioritātēm, veicot kvalitatīvas reformas profesionālās izglītības sistēmā. Atšķirībā no tradicionālās izglītības ieguves formas, DVB mācībām ir cita pieeja mācību procesa organizēšanā (prakses daļa) ar nelielu izglītojamo skaitu mācību grupās, mācību īstenošanu darba vietā un mācību ilguma noteikšanā.

Projekta īstenošana stiprina profesionālās izglītības kvalitāti un popularitāti, kā arī sagatavo kvalificētus speciālistus uzņēmējiem nozarēs, kurās to trūkums jūtams visvairāk. To Valmierā īsteno gan iepriekš minētā Vidzemes Augstskola, gan Valmieras Tehnikums.²⁶

2. Sadarbības stiprināšana ar sociālajiem partneriem un nozares organizācijām, lai nodrošinātu speciālistu sagatavošanu atbilstoši darba tirgus prasībām. Tā mērķis ir veicināt profesionālās izglītības iestādes attīstību, nosakot tās darbības stratēģiskos virzienus atbilstoši darba tirgus prasībām.
3. Ilgtspējīgas un sociāli atbildīgas atbalsta sistēmas pieaugušo izglītībai izveide. Atbalsts nodarbināto kvalifikācijas pilnveidošanai. 2023.gadā Valmieras tehnikums, stiprinot savu darbību, atklāja pieaugušo izglītības un mūžizglītības jomā, izveidojot Pieaugušo izglītības resursu centru²⁷.
4. Vietēji mērogojama darba tirgus prognožu izmantošanas kapacitātes stiprināšana. Izstrādātas vadlīnijas karjeras konsultantiem vidēja un ilgtermiņa darba tirgus prognožu interpretācijai un izmantošanai.

Valmieras attīstības aģentūra izstrādā un īsteno koordinētus un papildu karjeras pasākumus iepriekš minēto izglītības iestāžu pasākumiem, pamatojoties uz 2018-2022.gada Karjeras attīstības atbalsta stratēģijas pieeju. 2023.gadā tiek izstrādāta Valmieras novada pašvaldības Izglītības stratēģija, integrējot karjeras attīstības aktivitātes.

2021. gadā īstentās administratīvi teritoriālās reformas rezultātā Valmieras novada pašvaldībā ir apvienotas Valmieras pilsētas, Beverīnas novada, Burtnieku

²⁵ <https://www.valmierasnovads.lv/uznemeji-un-izglitibas-iestades-tiekas-pasakuma-pecpusdiena-ar-meru/>

²⁶ <https://valmierastehnikums.lv/lv/valmiera-bus-pieauguso-izglitibas-resursu-centrs>

²⁷ Pieaugušo izglītības resursu centrs īsteno dažādus maksas kursus, nozaru seminārus un apmācības ar Eiropas Savienības fondu līdzfinansējumu līdz pat 90% apmērā. Tāpat tiks piedāvātas apmācību iespējas ārzemēs ar Erasmus+ programmas atbalstu, kas līdzfinansē ceļošanas, uzturēšanās un nakšņošanas izdevumus. Resursu centrs piedāvās arī attālināto mācību iespējas. Projekta ENGINE ietvaros pašlaik notiek darbs pie e-vides apmācību platformas izveides, kurā teorētiskās apmācības angļu valodā apgūs sadarbības uzņēmumu darbinieki Itālijā un Somijā. Taču pamatā Valmieras tehnikuma īstentie apmācību kursi būs latviešu valodā, atbilstoši darba tirgus pieprasījumam un cilvēku interesēm.

novada, Kocēnu novada, Mazsalacas novada, Naukšēnu novada, Rūjienas novada un Strenču novada pašvaldības. Izvērtējot Valmieras pilsētas un bijušo novadu attīstības ieceres²⁸ un saglabājot pašvaldības kopējo prioritāti - uzņēmējdarbības veicināšanu²⁹, tai skaitā industriālo teritoriju attīstību, tika izveidota **Valmieras novada Kapitāla pārvaldības un uzņēmējdarbības atbalsta nodaļa (KPUA)**, kas veic galveno uzņēmējdarbības atbalsta, investīciju piesaistes un esošo un jauno industriālo parku atbalsta funkciju. KPUA funkcijas ietver arī Pašvaldības sadarbības veicināšanu ar uzņēmējiem, uzņēmējdarbības atbalsta institūcijām, valsts un pašvaldību iestādēm, kā arī uzņēmēju interešu pārstāvniecības nodrošināšanu forumos un sanāksmēs, uzņēmējdarbības vides uzlabošanu un nodarbinātības veicināšanu sadarbībā ar Nodarbinātības valsts aģentūru un uzņēmēju organizācijām, prakšu vietu izveides uzņēmumos koordinēšanu sadarbībā ar uzņēmējiem u.c.

Pašvaldība ir biedrs biedrībā "Valmieras Attīstības aģentūra", kuras darbības virzieni arī ir uzņēmējdarbības vides attīstīšana, industriālo teritoriju attīstīšana un investīciju piesaiste.

Valmieras novadā pastāvīgi tiek īstenotas plašas uzņēmēju atbalsta un uzņēmējdarbības vides veicināšanas aktivitātes. 2019. gadā tika izstrādāta un pastāvīgi tiek īstenota industriālo teritoriju attīstības koncepcija, kuru 2022./2023. gadā mikropilsētu kategorijā Financial Times novērtēja ar 1. vietu Eiropā. 116 Stratēģijā definētās teritorijas tiek attīstītas, un tām tiek piesaistīti nomnieki. Novadā tiek īstenotas arī dažādas atbalsta programmas uzņēmumiem un biznesa ideju autoriem, īpaši programmas ZĪLE inovācijām un ZĪLE startam, kā arī LIAA biznesa inkubācijas un pirmsinkubācijas programmas. Uzņēmēji un biznesa ideju autori reizi mēnesī saņem jaunumu izsūtņi ar mērķa grupai aktuāliem jaunumiem. Regulāri notiek uzņēmēju tīklošanās un diskusiju pasākumi, piemēram, "Pēcpusdiena ar mēru", "Māksla būt uzņēmējam", IT nozares profesionāļu konference "Share IT". Nereti tiek organizēti nacionāla un starptautiska līmeņa pasākumi, tai skaitā Pasaulē latviešu ekonomikas un inovāciju forums, dažādi diasporas pasākumi, Climathon hakatons, Daibe Zero hakatons, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras pasākumi, LIAA Biznesa inkubatora apmācības un pasākumi u.c.

2021. gada 25. novembrī ir pieņemti Valmieras novada pašvaldības saistošie noteikumi Nr.19 "Nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumu piešķiršanas kārtība Valmieras novadā", kuros ir ietverti arī nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumi nodokļa maksātāju kategorijām par īpašumiem, kuros tiek veikta saimnieciskā darbība.³⁰

5. Valmieras pašvaldības industriālo teritoriju pārvaldības modelis

VIP pārvaldīšanu, Eiropas Savienības Atvесеjošanas un noturības mehānisma plāna 3.1. reformu un investīciju virziena "Reģionālā politika" 3.1.1.3.i. projektā uzbūvētās infrastruktūras uzturēšanu veiks Pašvaldība. Tā vajadzībām ir izveidota spēcīga ekspertu komanda:

²⁸ Jau Valmieras pilsētas attīstības programmā 2015.-2020. gadam noteikta "Rīcības virziena ietvaros izvirzītā prioritāte: stabila un atbalstoša vide uzņēmējdarbībai (t.sk. mazajiem un vidējiem komersantiem), uzņēmējdarbības infrastruktūras un industriālo teritoriju attīstīšana", kā arī spēkā esošajos Valmieras novada attīstības plānošanas dokumentos - attiecīgi Valmieras novada ilgspējīgas attīstības stratēģija 2022 – 2038 .un Valmieras novada attīstības programma 2022. – 2028.g.

²⁹ Saskaņā ar Pašvaldību likuma 4.panta, pirmās daļas, 12.punktu

³⁰<https://likumi.lv/ta/id/328931-nekustama-ipasuma-nodokla-atvieglojumu-pieskirsanas-kartiba-valmieras-novada>

- **Valmieras novada Kapitāla pārvaldības un uzņēmējdarbības atbalsta nodaļa** (nozīmētie eksperti: 4 amata vietas, iekļaujot vadītāju);
- Tā kā industriālo parku attīstības pasākumos liela loma tiek piešķirta publiskās infrastruktūras izbūves pasākumiem, tostarp, tādiem, kas saistīti ar ceļu infrastruktūras, inženiertehnisko komunikāciju izbūves darbiem, kam pakārtoti ir ar zemes darījumiem saistīti jautājumi, tos Pašvaldībā īsteno: **Īpašuma un infrastruktūras apsaimniekošanas nodaļa** (nozīmētie eksperti: 4 amata vietas);
- Valmieras Industriālā parka projekta mērķis ir jaunas industriālās teritorijas izveide, kas viennozīmīgi iekļauj daudzus ar vides aizsardzības, ilgtspējīgu dabas resursu pārvaldību saistītus pasākumus, attiecīgā projektā jau no tā sākuma stadijas un uz regulārās bāzes ir iekļauta **Dabas resursu pārvaldības nodaļa** (nozīmētie eksperti: 1 amata vieta);
- Investīciju piesaistes jautājumos būtiska ir efektīva sadarbība ar nacionāla līmeņa iestādēm (Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra, tās Valmieras filiāle), organizācijām (Ārvalstu Investoru padome), kā arī finansējuma piesaistei visām ar industriālo teritoriju saistīto aspektu attīstībai (publiskā infrastruktūra, izglītība, nodarbinātība, transporta sistēma u.c.), kur būtisks dialogs jau sākotnēji sekmīgai projektu īstenošanai ir sadarbība ar atbilstošas kompetences valsts institūcijām. To Pašvaldības ietvarā pilda **iestāde "Valmieras pārstāvniecība Rīgā"** (nozīmētie eksperti: 2 amata vietas, iekļaujot vadītāju);
- Savukārt, ar projekta saistīto attīstības plānojumu un projekta pieteikumu sagatavošanu ir piesaistīti: **Attīstības pārvaldes struktūrvienība "Projektu vadības nodaļa"** (nozīmētie eksperti: 2 amata vietas).

VIP projekta sekmīgai sagatavošanai, tostarp, pasākumiem, kas saistīti ar tehnisko projektu izstrādi un perspektīvā būvniecību ar 2022.gada 19. decembra rīkojumu Nr.4.1.1/22/312 "Par darba grupas izveidi Valmieras Industriālā parka projekta darbības īstenošanai" ir nostiprināts jau 2021.gadā aizsāktā VIP projektā iesaistīto pašvaldības darbinieku loks.

Pakārtoti pēc Valmieras Industriālā parka izveides ar kvalifikācijas, izglītības un nodarbinātību (ciktāl to pieļauj noteiktā kompetence) mārketinga saistīto atbalstu īsteno biedrība "Valmieras Attīstības aģentūra", kura jau 2020.gadā izstrādāja Valmieras industriālo teritoriju attīstības koncepciju.

5.1. Industriālā parka pārvaldības (apsaimniekošanas) veidi

Viens no VIP pārvaldības aspektiem ir tā apsaimniekošanas modelis, saskaņā ar zinātniski pētniecisko literatūras avotos minēto, kas balstīts uz apkopotiem starptautiskiem praktiskiem piemēriem, un to analīzei tiek izšķirti trīs pārvaldības veidi:

- Publiskā pārvaldība,
- Privātā pārvaldība,
- Kopīgā pārvaldība, izmantojot publiskā un privātā sektora partnerību.

Kopīgs pārvaldības modelis: Rūpnieciskos parkus, kas pieder publiskā un privātā sektora partnerībā, kopīgi pārvalda valdība (un tās pārstāvji) un privātie investori. Jaudas dalīšanas mehānisms ļauj abām pusēm sadalīt pienākumus. Neskatoties uz elastību, kopīgais vadības modelis dažreiz tiek kritizēts par tā "vadības neskaidrību".

Zinātniskajā literatūrā minētā industriālo parku pārvaldība ietver sabiedriskās attiecības, standartu administrēšanu un darbību koordinēšanu, vienlaikus nodrošinot iemītnieku un sabiedrības aktīvu līdzdalību.

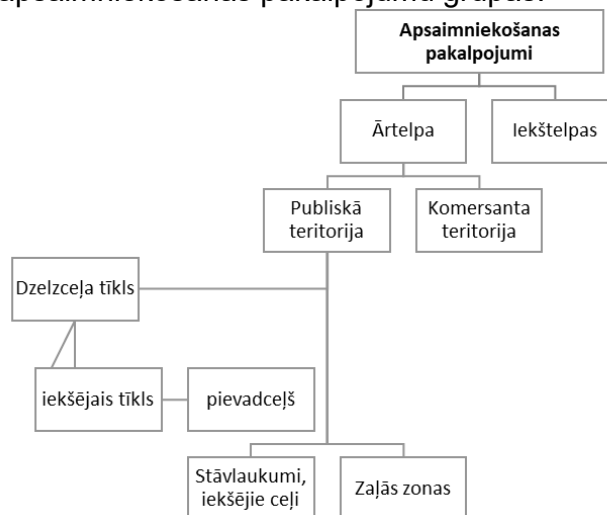
Apsaimniekošanas modelis Valmieras industriālajam parkam

Valmieras Industriālā parka³¹ apsaimniekošana pēc Pašvaldībā esošo resursu novērtējuma, tiek plānots deleģēt Pašvaldības kapitālsabiedrībai SIA "Valmieras Namsaimnieks" (publiskā pārvaldība). Šādai izvēlei par pamatojumu ir vairāki faktori:

17. Tabula Apsaimniekošanas pamatojuma izvēles kritēriji

Faktori	Pašvaldības kapitālsabiedrībai SIA "Valmieras Namsaimnieks" ir ilgstoša pieredze Valmieras pilsētas dažādo teritoriju apsaimniekošanā.
	Tās rīcībā ir viss nepieciešamais tehniskais aprīkojums un personāls, lai nodrošinātu pilna cikla apsaimniekošanas procesu, vienlaikus uzsākot savu darbību jau Valmieras Industriālā parka publiskās infrastruktūras būvniecības un labiekārtošanas procesā.
	Pašvaldība var nepastarpināti kontrolēt SIA "Valmieras Namsaimnieks" darbības kvalitāti un kopā ar Valmieras Industriālā parka pārvaldībā iesaistītajām Pašvaldības struktūrvienībām analizēt un ieviest nepieciešamos uzlabojumus.
	Stiprināt pašvaldības kapitālsabiedrības SIA "Valmieras Namsaimnieks" darbības efektivitāti.

Apsaimniekošanai Valmieras Industriālajā parkā identificētas šādas nepieciešamās apsaimniekošanas pakalpojumu grupas:

No apsaimniekotāja tiek pieprasīts pilna spektra pakalpojuma klāsts, tostarp, privātās lietošanas dzelzceļa tīkla (iekšējā tīklojuma un pievadceļa) uzturēšana. Ņemot vērā specifisko uzturēšanas pakalpojumu klāstu, SIA "Valmieras Namsaimnieks" izmantojot atklātu un caurspīdīgu procedūru, piesaista atbilstošas kvalifikācijas apakšuzņēmēju. Tātad kopumā apsaimniekošanu nodrošinās 2 juridiskās personas.

Vienlaikus apsaimniekotājam pie precīzas apsaimniekošanas izmaksu un uzturēšanas kalkulācijas, kā arī atbilstīgo resursu piesaistes ir nepieciešams ņemt vērā Valmieras Industriālā parka būvniecības un sagatavošanas stadijas un tam nepieciešamo pakalpojumu klāstu. Rēķinoties, ka projekta ietvarā Pašvaldība sākotnēji līdz 2024.gada beigām izbūvēs publiskās infrastruktūras daļu un komersants, kas tiks atlasīts atklātas nomas un apbūves tiesību izsoles laikā, nodrošinās ražošanas ēku un saistīto būvju būvniecību secīgi pēc tam.

³¹ Kadastra apzīmējumi: 9662 0020 613; 9662 0030 137; 9662 0020 614.

Pašvaldība jau ir uzsākusi detalizēta apsaimniekošanas modeļa un plāna izstrādi, patreizējā stadijā papildu nepieciešams:

1. Identificēt apsaimniekošanas pakalpojumu klāstu, tostarp identificēt specifiskos dzelzceļa uzturēšanas pakalpojumus. Lielākā daļa teritorijas uzturēšanas pakalpojumu SIA "Valmieras Namsaimnieks" jau īsteno ikdienas darbības Valmieras pilsētas un novada teritoriju uzturēšanā. Patreiz tiek identificēts, vai kāda no VIP plānotajām infrastruktūras daļām neprasa papildu zināšanas un speciālistu piesaisti vai kvalifikācijas paaugstināšanu.
2. Apzināt visu apsaimniekošanas pakalpojumu izmaksas, pēc 1.punktā veicamo darbību pabeigšanas.
3. Izstrādāt VIP uzturēšanas izmaksu provizorisko modeli ilgtermiņā.
4. Izstrādāt un sagatavot nepieciešamo dokumentāciju apsaimniekošanas pakalpojumu īstenošanai, tostarp Pašvaldības deleģējuma un pilnvarojuma dokumentāciju, kapitālsabiedrībai uzsākt apakšuzņēmuma piesaistei atklātā procesā nepieciešamās dokumentācijas sagatavošanu.

6. Valmieras Industriālā parka rezultātu ilgtspējas nodrošināšana

VIP projekta mērķis ir palielināt privāto (ārvalstu un vietējo) investīciju apjomu Pašvaldībā, veicot ieguldījumus komercdarbības attīstībai nepieciešamajā publiskajā infrastruktūrā, kā rezultātā tiek izveidota pilnvērtīgi un neatkarīgi darboties spējīga industriālā teritorija. Pilnvērtīgai VIP darbībai tiek izstrādāts apsaimniekošanas plāns (skat.sadaļu 5.1.) Jāatzīmē, ka ārvalstu investīciju piesaistes jomā šis ir būtisks faktors, jo investori sagaida augstas kvalitātes līmeni šādu parku apkalpošanā.

Par labu VIP izvēlei kalpo tā jauni veidotais statuss, kas ļauj jau sākotnēji izstrādāt tehniski viedu, uz “zaļiem” risinājumiem būvētu un loģisku struktūru jau paredzot nepieciešamos uzturēšanas pakalpojumus ilgtspējīgai tā darbībai. Būvējot un attīstot šādus industriālos parkus, tiek sasniegti arī globālā mēroga ilgtspējīgas attīstības mērķi (Sustainable development goals (turpmāk-SDG)), kas ir noteikti ilgtspējīgās attīstības plāni, kuru mērķis ir panākt vispārīgu sociālo un vides labklājību pasaules līmenī. Attīstot ilgtspējīgus industriālos parkus Latvijā, tiek sasniegti sekojoši globālie mērķi:

- SDG 9 „Veidot elastīgu infrastruktūru, veicināt visaptverošu un ilgtspējīgu industrializāciju un veicināt inovācijas ieviešanu uzņēmējdarbībā”; tā mērķis ir līdz 2030. gadam ievērojami palielināt nodarbinātības daļu rūpniecībā un palielināt rūpniecības īpatsvaru iekšzemes kopproduktā. Kā arī divkāšot rūpniecības daļu attīstības valstīs un līdz 2030. gadam modernizēt rūpniecības nozares, lai tās padarītu ilgtspējīgas. Šo mērķi varēs sasniegt, palielinot resursu izmantošanas efektivitāti, vairāk izmantojot tīru, videi draudzīgu vidi, kā arī pielietojot stabilas tehnoloģijas, kuras pielāgotas rūpnieciskajiem procesiem (United Nations of Development..., 2021).
- SDG 12 „Nodrošināt ilgtspējīgus patēriņa un ražošanas modeļus”; atkārtoti apliecinot apņemšanos līdz 2030. gadam īstenot ilgtspējīga patēriņa un ražošanas programmu. 10 gadu laikā, līdz 2030. gadam panākt videi draudzīgu ķīmisko vielu un visu atkritumu apsaimniekošanu, visā to dzīves ciklā (United Nations of Development, 2021).

Globālo mērķu sasniegšana ir būtiska, domājot ilgtermiņā par ilgtspējīgas ražošanas attīstību, jo aizvien būtiskāk blakus klasiskajiem ražošanas mērķiem tiek likti arī ilgtspējīgas 22 attīstības ražošanas mērķi. Varbūt, šis faktors nav acīmredzams šodien, taču ilgtermiņā domājot tas ir ļoti būtisks, jo jau tagad mēs redzam, ka tiek noteikti CO2 izmešu līmeņi, kuriem valstīm ir jāseko, kas noteiks to, ka uzņēmumiem būs jābūt ilgtspējīgi domājošiem. Valstis nevarēs atļauties nozares, kuras būs neefektīvas no ilgtspējīgas saimniekošanas viedokļa, jo tas samazinās visas tautsaimniecības attīstības tempus, jo nāksies iekļauties noteiktajā izmešu apjomā, kas valstij pienākas. Tātad tas paver iespēju izveidot ilgtspējīgāko jeb ekoefektīvāko industriālo parku. Globālā mērogā par pasaules industriālo parku nozares attīstību un vadlīnijām atbild United Nations Industrial Development Organization (turpmāk - UNIDO). Organizācija izstrādā vienotas vadlīnijas un rekomendācijas attiecībā uz industriālo parku darbību, tomēr tām ir rekomendējošs raksturs.

Valmieras Attīstības programmas uzraudzības rādītājos iekļautie demogrāfiskie rādītāji, par kuriem Pašvaldības prognoze līdz 2028. gadam “saglabājas vai pieaug”, lielā mērā ir balstīti tieši uz VIP labvēlīgo ietekmi, jo saskaņā ar

Ekonomikas ministrijas demogrāfiskajām tendencēm³² Latvijā tiek prognozēts iedzīvotāju skaita sarukums. Tādiem uzraudzības rādītājiem kā nodarbināto iedzīvotāju skaits, ekonomiski aktīvie uzņēmumi, strādājošo vidējā darba samaksa bruto Attīstības programmā ir norādīta prognoze palielināties, bezdarba līmenim samazināties.

Šobrīd VIP teritorija ir novada sasniedzamo sabiedriskā transporta maršrutā Valmiera- Mūrmuiža, kas darba dienās kursē 8 reizes dienā. VIP teritorija ir Valmieras valstspilsētas teritorijā un, attīstoties uzņēmējdarbībai, tiks izbūvētas arī pilsētas sabiedriskā transporta pieturas un izveidots jauns Valmieras pilsētas autobusu maršruts, pieskaņojot tā kursēšanas laiku VIP vajadzībām. Arī jaunā Dienvidu maģistrāle³³ uzlabos savienojamību ar VIP.

6.1. Ilgtspējīgas augstas pievienotās vērtības ražošanas uzņēmumu piesaiste Prioritārās ekonomikas nozares investīciju piesaistei

Valmiera ir industriāla pilsēta, kurā atrodas salīdzinoši daudz lielu rūpniecības uzņēmumu. Ņemot vērā uzņēmumu darbības stabilitāti, to konkurētspēju ārvalstu tirgos, pilsēta uzskatāma par Vidzemes uzņēmējdarbības centru. Turpinot plašāku industrializāciju, uzsvars aizvien tiek saglabāts, koncentrējoties uz apstrādes rūpniecības izaugsmi, kas ietekmē citu pakārtoto nozaru attīstību gan īstermiņā, gan ilgtermiņā.³⁴ Saskaņā ar Viedās specializācijas stratēģiju³⁵ Latvijā ir definētas 5 viedās specializācijas pamata jomas:

13.tabula RIS nozares

RIS3 NOZARES/VIDĀS SPECIALIZĀCIJAS JOMAS
Zināšanu ietilpīga bioekonomika; Biomedicīna, medicīnas tehnoloģijas, biofarmācija un biotehnoloģijas; Viedie materiāli, tehnoloģijas un inženiersistēmas; Viedā enerģētika; Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas.

Izvērtējot Valmieras esošo un spēcīgo uzņēmumu profilu, kā arī ārvalstu investoru piesaisti, pieejamos izejvielas resursus, jaunā nacionālās industriālā parka prioritāri piesaistāmās ir Viedās specializācijas jomas un prioritāri nosakāma ir **zināšanu ietilpīga bioekonomika** (kokapstrāde, koka būvniecība, inovatīva un ilgspējīga kokapstrāde - koka dažādu elementu masas pārstrāde (bioloģiski aktīvo vielu izdale kā izejviela, vai kā pamats bioloģisku produktu ražošanai)). Izvēlētās jomas VIP komersantam (vietējo un ārvalstu investoru piesaistei) pamatotas atbilstoši tradicionālo nozaru īpatsvaram ekonomikā, zinātnes komercializācijas un inovāciju potenciālam, kā arī globālajām tendencēm. Attiecīgi Pašvaldība, ņemot vērā tieši Valmieras pilsētas un Vidzemes plānošanas reģiona priekšrocības esošajā infrastruktūrā un speciālistu pieejamību, izglītības (mūžizglītības (kvalifikācijas celšanas, pārkvalifikācijas) piedāvā galveno uzsvaru proaktīvi vērst uz bioekonomiku, pakārtoti vērtējot iespēju prioritāri izvēlētās RIS3 nozares stiprināšanai, piesaistīt investorus no viedo tehnoloģiju, viedo materiālu, kā arī pakārtoti informācijas un komunikācijas tehnoloģiju jomām.

³² <https://prognozes.em.gov.lv/lv/demografijas-prognozes>

³³ <https://www.valmierasnovads.lv/projects/projekts-dienvidu-industrialas-magistrales-attistiba-l-laicena-ielas-lidz-zemes-vienibai-vecais-dzelzcelis-parbuve-izbuve-cesu-ielas-parbuve-no-zemes-vienibas-ve/>

³⁴ (Tavares-Lehmann, Toledano, Johnson, Sachs, 2016).

³⁵ Viedās specializācijas stratēģija, Izglītības un Zinātnes ministrija 2021 skatīt https://www.izm.gov.lv/sites/izm/files/ekosist_kopsavilkums_ris31.pdf

6.1.1. Prioritāri - Zināšanu ietilpīga Bioekonomika

Zināšanu ietilpīga bioekonomika³⁶ ir tradicionālo nozaru, kuras ietver dabas resursu izmantošanu, lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības, pārtikas un dzērienu ražošanas attīstīšanu ar pētniecībā balstītu tehnoloģisko un sociālo inovāciju palīdzību ar mērķi paaugstināt šo nozaru produktivitāti, resursu efektīvu izmantošanu un veicināt konkurētspēju reģionālā un starptautiskā mērogā.

Inovācijas bioekonomikā ietver ne vien jaunu produktu un pakalpojumu izpēti un radīšanu, bet arī risinājumu radīšanu efektīvākai resursu izmantošanai un apstrādes procesu optimizēšanai un kvalitātes uzlabošanai, kā arī ne-tehnoloģiskās inovācijas augstākas pievienotās vērtības produktu un pakalpojumu radīšanai. Bioekonomikas koncepts paredz pakāpenisku fosilo resursu aizstāšanu ar bioloģiskas izcelsmes un atjaunojamiem resursiem, kā arī arvien plašāku aprites ekonomikas principu ieviešanu.

6.1.1.1. Bioekonomikas apakšsektors: Kokapstrāde un mēbeļrūpniecība

Pēc ANO novērtējuma^{37, 38} Latvijas pirmapstrādes koksnes produktu ražošanā līdz 2030. gadam sagaidāms straujš pieaugums (par 54 %). Tas ir straujākais prognozētais pieaugums starp ES valstīm, un tas galvenokārt ir saistīts ar Latvijas konkurētspējas priekšrocībām kokapstrādes un mēbeļrūpniecības sektorā. Tāpat tiek prognozēts straujš vietējā patēriņa pieaugums, tomēr visticamāk, ne gala patēriņa dēļ, bet gan tāpēc, ka palielināsies vietējās tālākas apstrādes pieprasījums pēc kokmateriāliem.

Kokapstrādes un mēbeļrūpniecības sektorā pastāv plašas attīstības iespējas:

- palielinot vietējās mežsaimniecības piedāvājumu, ir iespēja kāpināt pirmapstrādes ražošanas apjomu un līdz ar to palielināt nodarbinātību³⁹;
- aizstāt mežsaimniecības un kokrūpniecības blakus produktu (šķeldas, malkas, papīrmalkas) eksportu ar Latvijā saražotajām precēm, piemēram, kokskaidu plātņu ražošanu, celulozes rūpniecība;
- veicināt tādu tālākapstrādes attīstību, kurā par izejvielu tiek izmantoti zāģmateriāli un plātnes, kas šobrīd tiek eksportēti, piemēram, masīvkoku plātņu ražošanu, *prefab* koka ēku ražošanu, mēbeļrūpniecība, būvgaldniecība.

Tā kā starptautiskajā tirgū vairākums pircēju Baltijas valstis uztver kā vienu reģionu, Latvijai līdz 2030. gadam ir iespējas izmantot kaimiņvalstu uzņēmumu radīto uzticamību šī reģiona ražotājiem un strauji attīstīt mēbeļrūpniecību (Lietuvas stiprā puse) un *prefab* koka ēku ražošanu (Igaunijas stiprā puse).

Kokapstrāde ir lielākā Latvijas apstrādes rūpniecības nozare. Tradicionāli tā veidoja vairāk nekā ceturto daļu no kopējās rūpniecības izlaides. Pēdējie gadi kokapstrādei ir bijuši veiksmīgi, īpaši 2020.-2021. gads, kad nozares izlaides apjomi vidēji pārsniedza apstrādes rūpniecības vidējos tempus. Attiecīgi arī apakšnozares īpatsvars apstrādes rūpniecībā turpina augt. Arī kokapstrāde ir izteikti uz eksportu orientēta nozare. Tās eksports 2021. gada desmit mēnešos veidoj vairāk nekā trešo daļu no visas nozares eksportētās produkcijas. Tradicionāli šīs nozares eksporta tirgus ir ES valstis. 2019. gadā ievērojami lēnāki kļuva apgrozījuma kāpuma tempi, kas bija saistīts ar Apvienotās Karalistes izstāšanos no ES. Savukārt 2020. gada beigās,

³⁶ [Zināšanu ietilpīga bioekonomika | Izglītības un zinātnes ministrija \(izm.gov.lv\)](https://www.zm.gov.lv/)

³⁷ FAO pētījums "European Forest Sector Outlook Study II", <https://www.unece.org/efsos2.html>

³⁸ Latvijas Bioekonomikas stratēģija 2030, Zemkopības ministrija, 2017.gads

³⁹ Informatīvais ziņojums par darba tirgus vidējā un ilgtermiņa prognozēm, Ekonomikas ministrija, 2022 <https://www.em.gov.lv/lv/darba-tirgus-zinojums>

atsākoties augt ražotāju cenām, strauji pieauga arī nozares apgrozījums. 2021. gada desmit mēnešos nozares produkcijas realizācija pieauga par 44,9 procentiem.

Neskatoties uz stabilu kokapstrādes nozares izaugsmi, aizņemto darbavietu skaits nozarē līdz 2020. gadam samazinājās, bet 2021. gadā atsāka augt, 2. ceturksnī pārsniedzot 2009. gada attiecīgā ceturkšņa līmeni. Nozares konfidences rādītāji līdz 2018. gadam tradicionāli bija ievērojami virs apstrādes rūpniecības vidējā līmeņa. 2019.-2020. gadā ražotāju konfidence ievērojami samazinājās, bet 2021. gadā bija izteikti pozitīva. **Pozitīvi tiek vērtētas arī eksporta nākotnes iespējas.** Nozares jaudu izmantošanas līmenis ir nedaudz zemāks nekā 2018. gadā, tomēr augstāks nekā 2019.-2020. gadā.⁴⁰

6.1.3. Sekundāri un pakārtoti - Viedie materiāli, tehnoloģijas un inženiersistēmas

Šīs ir ļoti nozīmīgas jomas jaunu un inovatīvu tehnoloģisko risinājumu radīšanai un augstas pievienotās vērtības produktu un pakalpojumu attīstīšanai. Šeit tiek attīstīti svarīgi komponenti un sistēmas dažādām nozarēm, piemēram, IKT, viedajām pilsētām, zaļajai enerģijai u.c. Kā galvenās apakšnozares var minēt funkcionālos materiālus fotonikai un elektronikai, enerģiju uzglabājošus materiālus, pārklājumus, iekārtu un inženiersistēmu ražošanu.

7. Potenciālo jauno investoru mērķtirgu segmentēšana

Ārējo tiešo investīciju piesaistes mērķa valstu definēšana ļauj efektīvi izmantojot pieejamos finanšu un cilvēkresursus, lai sasniegtu ĀTI piesaistes mērķi, veicinot izvirzīto viedo specializāciju jomu attīstību. Mērķa valstu noteikšana neierobežo Pašvaldības rīcību, drīzāk nosaka precīzāku un orientētāku pieeju investīciju iesaistei.

Mērķa valstis, no kurām piesaistīt ārvalstu investorus, tika noteiktas pamatojoties uz šādiem izvērtēšanas kritērijiem:

1. ģeogrāfiski tuvas kaimiņvalstis - Lietuva, Igaunija, kurās Latvija un iespējams Valmieras valstspilsēta ir atpazīstama, atbilstoši tam nav jāveic plaši atpazīstamības pasākumi (nav jāiegulda papildu finanšu resursi);
2. Ziemeļvalstis: Norvēģija, Zviedrija, Somija;
3. Lielo investīciju "tirgi" - Vācija un Polija;

Vienlaikus izvērtēšanas kritērijos būtiski izanalizēt ekonomiski stabilas un attīstītas valstis, kuras ir vadošās identificētajās viedās specializācijas jomās:

- Top 10 valstis ilgtspējīgas kokapstrādes, iekļaujot mēbeļu ražošanu jomā – Austrija, Vācija, Ķīna, Kanāda, Polija, Filipīnas, Indonēzija, Brazīlija, ASV un Igaunija;
- Top 10 valstis ilgtspējīgas mežsaimniecības jomā – Kanāda, ASV, Zviedrija, Somija Vācija, Brazīlija Austrija, Polija, Itālija un Francija;

0. valstis, no kurām jau šobrīd ir ieplūdušas investīcijas Vidzemes reģionā, izvirzītajās viedās specializācijas jomās.

Lai klasificētu mērķvalstis augsti prioritārās, prioritārās un sekundārās valstīs, tiek veidota punktu sistēma, kurā valstīm tiek piešķirts 1 punkts, par katru atbilstību augstāk definētajos kritērijos, izvērtējot katru viedās specializācijas jomu atsevišķi.

Formula: valsts ir ģeogrāfiski tuva kaimiņvalsts (1 punkts), konkrētajā viedās specializācijas jomā tā ir Top 10 valsts (1 punkts), no šīs valsts šobrīd tiek piesaistītas ĀTI reģionam (1 punkts). Papildus tiks izvērtētas valstu pozīcijas divos starptautiskos vērtējumos "Pasaulē Bankas ziņojums par uzņēmējdarbību" un "Globālais inovāciju indekss", lai izvērtētu konkrētās valsts sekmes uzņēmējdarbībā, kā arī inovāciju ieviešanā. Par reitingu no 1-20 tiek piešķirti 3 punkti, par 21-60 tiek piešķirti 2 punkti, 61-100 tiek piešķirts 1 punkti, 101 < tiek piešķirti 0 punkti.

⁴⁰ <https://www.em.gov.lv/lv/media/12820/download?attachment>

Tabula nr.13. Latvijas reitings starptautiskos vērtējumos.

Vērtējums	Gads	Latvijas reitings	Avots
Pasaules Bankas ziņojums par uzņēmējdarbību	2020	19 no 190	http://www.doingbusiness.org/en/rankings
Globālais inovāciju indekss	2022	41 no 129	https://www.globalinnovationindex.org/analysis-indicator

Maksimālais punktu skaits, ko var saņemt viena valsts konkrētā viedās specializācijas jomā, ir 9 punkti. Valstis, kurām būs 7-9 punkti, tiks iekļautas kā augsti prioritārās, 4-6 kā prioritārās un 1-3 kā sekundārās.

Nemot vērā iepriekš definētos kritērijus, Stratēģijā noteiktajām viedās specializācijas jomām, potenciālie ārvalstu investori var tikt meklēti sekojošās mērķa valstīs:

Tabula nr.14. Ārvalstu investoru mērķa valstis.

Augsti prioritārās valstis	Prioritārās valstis	Sekundārās valstis
Tehnoloģiju un eksporta ietilpīga ilgtspējīga kokapstrāde, iekļaujot mēbeļu ražošanu		
Igaunija (9), Vācija (8), Somija (8), Zviedrija (8), Dānija (7), Norvēģija (7), ASV (7).	Šveice (6), Austrija (6), Polija (6), Kanāda (6), Lietuva (6), Somija (5), Beļģija (5), Filipīnas (4).	Uzbekistāna (3), Indonēzija (3), Brazīlija (1) un citas valstis.

Attiecībā uz tālajām valstīm tādām kā Ķīna (izslēgt nacionālas politikas dēļ), Japāna (Pašvaldība 2022.gadā noslēdz starptautisku memorandu par sadarbību ekonomiskos jautājumos ar Japānas Uzbekistānas zīda ceļa fondu), Taivāna, Taizeme u.c. valstis, jāpozicionē kā punkts tālākai piekļuvei ES tirgum. Perspektīvā ir piesaistīt Ukrainu investorus, kuri kara dēļ nespēj turpināt saimniecisko darbību savā teritorijā, līdz ar to, aktīvi strādājot uz ukraiņu uzņēmumu ienākšanu gan Valmieras pašvaldībā, gan Vidzemē, gan Latvijā kopumā, ar pieeju ES tirgiem.

8. Valmieras industriāla parka investīciju piesaistes metodes

Investīciju piesaistes procesu var iedalīt četros pamatvirzienos (skat. 15.tabulu).

15.tabula Industriālā parka piesaistes virzieni

Investīciju piesaiste	
Virziens Nr.1	investīciju piesaistes stratēģija un organizācija;
Virziens Nr.2	investīciju signālu un projektu radīšana;
Virziens Nr.3	investīciju projektu procesu atvieglošana;
Virziens Nr.4	investoru pēcapkalpošana.

Pirmie divi virzieni attiecas uz investīciju piesaisti, savukārt 3. un 4. virziens tiek attīstīts, lai veidotu labu investīciju vidi un panāktu sekmīgu un ātru projektu realizāciju, kā arī jaunu projektu attīstību un izaugsmi esošo investoru ietvaros.

Vidēji investīciju projekta īstenošana no idejas līdz darbības uzsākšanai Latvijā ilgst 2–2,5 gadus atkarībā no paredzētā investīciju apjoma un ieguldījumu veida. Lai nodrošinātu stabilu investīciju projektu plūsmu, ir nepieciešams izveidot skaidru stratēģiju, operacionālo un taktisko modeli, nodrošinot nepārtrauktu projektu plūsmu.

Sadarbības partneri

Investīciju piesaistes procesa organizēšana tiek balstīta uz regulāru komunikāciju un savu interešu pārstāvēšanu iesaistīto pušu lokā. Patlaban pasaulē pieejamo pakalpojumu klāsts sniedz iespēju investīciju piesaistes darbu veikt daudz precīzāk un efektīvāk, tādēļ, lai īstenotu noteiktās investīciju piesaistes prioritātes, tiks izmantota:

- Sadarbība un informācijas apmaiņa ar saistošajiem biznesa lokācijas konsultantiem (Latvijas Koka klasteris), tostarp arī ar lielākajiem biznesa konsultāciju uzņēmumiem;
- Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru;
- Vidzemes plānošanas reģionu.

Datubāzes

Lai spētu operatīvi reaģēt uz ārvalstu investīciju projektu signāliem, paredzēts izmantot specializētas datubāzes, kas reģistrē un uzkrāj informāciju par ārvalstu investīciju aktivitātēm globālā mērogā. Šādas datubāzes nodrošina Financial Times un Moody's reitingu aģentūras.

Valmiera jau kopš 2018. gada⁴¹ sadarbojas ar Financial Times ekspertiem (fDi Intelligence). 2018.gadā Valmiera starp Eiropas mikro pilsētām ieguva 3.vietu. Starptautiskajā novērtējumā īpaši augstu novērtēta Valmieras pilsētas ārvalstu investīciju piesaistes stratēģija, iezīmējot Valmieru Eiropas kartē kā izaugsmes pilsētu ar augstu investīciju piesaistes potenciālu. Savukārt 2022.gadā Francijas pilsētā Kannās Valmieras novadam tika pasniegts apbalvojums par pirmo vietu Eiropas mikropilsētu kategorijā "Eiropas nākotnes pilsētu un reģionu" reitingā 2022./2023. gadam.⁴²

Datubāzes tiks izmantotas, lai aktualizētu jaunākās pārrobežu ieguldījumu tendences un veidotu Valmieras kā starptautiskām investīcijām pievilcīgu vidi.

Proaktīva dialoga veidošana

Proaktīva dialoga uzturēšana ar investoriem, tostarp – vizītes pie investoriem; aktīva un prioritātēs balstīta dalība starptautiskos pasākumos (konferencēs, forumos⁴³, tirdzniecības misijās, izstādēs u.c. formātos). Lai iegūtu jaunus sadarbības partnerus un kontaktus, paredzētas investīciju misijas⁴⁴, tostarp, piedaloties noteikto prioritāro nozaru nozīmīgākajās konferencēs un izstādēs. Tāpat ir plānotas arī individuālas valsts vizītes uz prioritārajām valstīm, organizējot individuālas tikšanās ar identificētajiem uzņēmumiem šajos tirgos.

Tāpat, ņemot vērā potenciālo projektu ilgumu, ir nepieciešams skaidri definēt, kādus uzņēmumus ir plānots piesaistīt, nosakot konkrētus ierobežojumus un kritērijus, lai izvairītos no laika patēriņa uz tādiem projektiem, kas neatbilst noteiktajām prioritātēm vai kuru realizācija nenes augstu pievienoto vērtību Valmieras attīstībai. Atbilstoši ANM reformas 3.1.1.3.i projektam komersantu piesaistei tiek izmantoti Ministru kabineta noteikumos Nr. 543 ietvertie nosacījumi:

16. Tabula *Investoru atlases kritēriji*

Investoru atlase	
Kritērijs Nr.1	komersants darbojas viedās specializācijas jomā, kas ir zināšanu ietilpīga bioekonomika, biomedicīna, medicīnas tehnoloģijas, farmācija, fotonika un viedie materiāli, tehnoloģijas un inženiersistēmas, viedā enerģētika un mobilitāte, informācijas un komunikācijas tehnoloģijas;
Kritērijs Nr.2	komersants nodarbojas ar inovācijām vai ražo inovatīvus vai augstas pievienotās vērtības produktus;
Kritērijs Nr.3	komersanta (kas darbojas projekta ietvaros attīstītajā industriālajā parkā vai nomā telpas industriālā parka teritorijā, vai gūst labumu no izbūvētās publiskās infrastruktūras) jaunradīto darba vietu darbinieku vidējā darba alga pārsniedz

⁴¹ <https://developvalmiera.lv/valmiera-viesojas-financial-times/>

⁴² <https://lvportals.lv/dienaskartiba/338878-valmieras-novadam-izcils-panakums-starptautiskaja-financial-times-reitinga-2022>

⁴³ 2023.gada 14.martā Valmieras novada pašvaldība kopā ar Vidzemes Augstskolu piedalījās Latvijas - Luksemburgas biznesa forumā <https://www.liaa.gov.lv/lv/jaunums/aizvadits-latvijas-un-luksemburgas-biznesa-forums>

⁴⁴ 2023.gada 2. - 6.aprīlī Valmieras pašvaldība 2022.gada 14.novembra noslēgtā Saprašanās Memoranda ietvarā organizēja pirmo Japānas delegācijas (investoru) vizīti.

	vidējo darba samaksu attiecīgajā tautsaimniecības nozarē attiecīgajā plānošanas reģionā;
Kritērijs Nr.4	komersants plāno uzsākt eksportu triju gadu periodā pēc infrastruktūras izbūves;
Kritērijs Nr.5	komersantam ir izstrādāta laba korporatīvā pārvaldība un ir pieejami finanšu resursi;
Kritērijs Nr.6	komersants plāno ieguldījumus pētniecībā un attīstībā, tostarp darbinieku kompetenču pilnveidē, triju gadu periodā pēc infrastruktūras izbūves;
Kritērijs Nr.7	par principa "Nenodarīt būtisku kaitējumu" un prasību par atbilstību attiecīgajiem Eiropas Savienības un nacionālajiem normatīvajiem aktiem vides jomā ievērošanu.

Šajā kontekstā ir būtiski arī definēt kvalitatīvus, ne tikai kvantitatīvus rezultātos rādītājus. Būtiski atzīmēt, ka investīciju piedāvājumi ir pielāgojami konkrēta uzņēmuma interesēm vai problēmu risinājumam, kas savukārt var nebūt aktuāls citam uzņēmumam ar pavisam citu izaugsmes un attīstības stratēģiju.

Vienlaikus ANM 3.1.13.i kritērijos noteiktajai investoru atlasei un piesaistei tiktu izmantoti vērtēšanas kritēriji (saskaņā ar OECD vērtēšanas kritērijiem)

17.Tabula OECD vērtēšanas kritēriji

Produktivitāte un Inovācijas	Darbaspēka produktivitāte Produktu Inovācijas Procesa inovācijas Ieguldījumu apjoms R&D Noieta tirgus un pārdošanas kanālu attīstības potenciāls	Reputācija/Stratēģiskās nozares	Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas risku mazināšana Nacionālās drošības intereses
Kompetences	Prasmju intensitāte Ietekme uz tehniskām iemaņām Darba vidē balstītu prasmju apgūšana	Uzņēmuma finanšu stavoklis	Kapitāla rentabilitāte Maksātspēja Likviditāte Aktivitāte Aproģozījums
Klimata mērķi	CO2 emisijas Energoefektivitāte Atjaunojamie energoresursi	Investīciju ietekme uz vidi, veselību uz sabiedrību	Sociāli atbildīgas investīcijas Vides kvalitāte un ietekme uz tās ilgtspēju Vietējā darba spēka kompetenču attīstību
Nodarbinātība & darba vides kvalitāte	Darba vietas Atlīdzības līmenis Darba drošība Paplašināšanās potenciāls		

Rezultatīvo rādītāju piedāvājums ārvalstu investīciju piesaistei

Iespējamie KPI, ņemot vērā attīstības plānošanas dokumentos izvirzītās prioritātes:

KPI 1: Mobilizētā privātā finansējuma (investīciju) summa prioritārajā sektorā pret ĀTI citos sektoros;

KPI 2: Privāto investīciju apjoms R&D/ ieguldījumi inovācijās;

KPI 3: Prioritārā sektora ieguldījums IKP izaugsmē;

KPI 4: Radīto darba vietu prognoze prioritārajā sektorā.

9. Valmieras industriāla parka potenciālie investori

9.1. Ārvalstu investoru piesaiste jaunu ražotņu veidošanai

Industriālie parki ir izcils industrializācijas un ekonomikas attīstības katalizators. Tie palīdz izveidot infrastruktūru, kas veicina un piesaista dažāda mēroga un lieluma uzņēmējus, kā arī industriālie parki ir **būtisks instruments konkurējot ar kaimiņvalstīm par investīciju un ārvalstu uzņēmumu filiāļu piesaisti** - uzņēmumu pārvietošanu, pamatā ģeopolitisko un ķēdes piegāžu pārrāvumu ietekmē. Lēmuma pieņemšana par uzņēmuma pārvietošanu, paplašināšanos vai jauna tirgus apgūšanu ir komplicēts process, kas prasa detalizētu analīzi un ieguvumu/risku analīzi. Lai nodrošinātu, ka konsultāciju uzņēmumi, sniedzot informāciju par iespējamajām uzņēmumu pārvietošanas vai paplašināšanās iespējām, iekļauj savos novērtējumos arī Valmieru kā potenciālo galamērķi, ir nepieciešams nodrošināt gan savlaicīgu informācijas apmaiņu, gan proaktīvu un regulāru sadarbību, sniedzot potenciālajiem investoriem aktuālāko informāciju par pilsētas priekšrocībām un attīstības perspektīvām.

Darbojoties pēc šādiem principiem, prioritāri koncentrējoties uz atbilstīgiem un kvalitatīviem investīciju projektiem, tiek palielināta iespēja arī piesaistīt tādu ārvalstu investoru, kurš var sniegt būtisku ieguldījumu ne tikai tiešo investīciju un radīto darba vietu veidā, bet pozitīvi ietekmēt attīstību noteiktā nozarē, veidojot "spiedienu" kopējai esošai uzņēmējdarbības ekosistēmai, tostarp pakārtoti piesaistot arī jaunas ārvalstu investīcijas, veidojot savstarpējas sadarbības (klasterošanas) ar jaunajiem komersantiem.

No lokālās ekonomikas attīstības perspektīvas pozitīvi ietekmējošs efekts rodas tad, kad šādi ārvalstu investori un piesaistītie jaunie darbinieki izmanto pakalpojumus un iegādājas produktus no vietējiem uzņēmumiem, tādējādi paaugstina nodarbinātības un ieņēmumu līmeni partneruzņēmumos. Savukārt, jo vairāk ārvalstu uzņēmumi integrējas vietējās vērtību ķēdēs, jo vairāk tiek radīta netiešā pozitīvā ietekme. Tiešās sekas rodas, pateicoties algām, peļņai un nodokļu ieņēmumiem, jo uzņēmumi veic jaunus darījumus vai uztur esošo uzņēmējdarbību pašvaldībā. Pēc noteiktiem zinātniskiem aprēķiniem viena ārvalstu investīciju piesaistes rezultātā radīta darba vieta parasti rada vismaz divas citas darba vietas. Turklāt viens ārvalstu tiešo investīciju EUR, kas šeit tiek ieguldīts netieši, rada trīs papildu EUR.

17. Tabula Investīciju vides konkurētspēju raksturojošie faktori ir:

Faktori	
Faktors Nr.1	Publisko institūciju atsaucība, uzticamība, centieni uzlabot uzņēmējdarbības vidi un sniegto pakalpojumu efektivitāti;
Faktors Nr.2	Publiskās plānošanas paredzamība un ilgtspējība, kā arī stratēģiju ieviešana un izpilde atbilstoši dokumentos definētajam;
Faktors Nr.3	Resursu koncentrētība – darba spēka pieejamība un kvalitāte, iedzīvotāju blīvums, uzņēmumu blīvums un pakalpojumu pieejamība;
Faktors Nr.4	Nepieciešamās infrastruktūras pieejamība un efektivitāte, tostarp dzīvokļu ēkas, biroju ēkas, brīvās platības, industriālās apbūves teritorijas;
Faktors Nr.5	Sasniedzamība, stratēģiska atrašanās vieta, transporta dažādība, tranzītcēļu piekļuve;
Faktors Nr.6	Investīciju piesaistes un komercdarbības atbalsta instrumentu un nodokļu atvieglojumu pieejamība;
Faktors Nr.7	Vieta starptautiskos konkurētspējas reitingos;
Faktors Nr.8	Uzņēmumu loma starptautiskās vērtību ķēdēs, tostarp arī transporta, tranzīta un tūrisma tīklos;
Faktors Nr.9.	Citu priekšrocību gūšana, tostarp pieeja specifiskām tehnoloģijām un prasmēm, iespēja ērti un viegli pārcelt darbiniekus no ārvalstīm.

10. Sekmīga industrializācijas stratēģijas īstenošana: sasaiste ar citiem rīcību virzieniem Valmieras novada pašvaldībā

10.1. Dzīvojamais fonds

Lai mazinātu darba tirgus reģionālās atšķirības un palielinātu iedzīvotāju iesaisti nodarbinātībā, kā arī palielinātu reģionu iespējas reaģēt uz pieaugošām darbaspēka vajadzībām un uzņemt nepieciešamos darbiniekus, tiek īstenoti pasākumi darbaspēka iekšējās mobilitātes veicināšanai, viens no tiem - Pašvaldības dzīvojamā fonda attīstība. Izmaksu ziņā pieejamu un būvniecības standartiem un energoefektivitātes prasībām atbilstošu mājokļu trūkums ir viens no iemesliem, kādēļ tiek kavēta valsts iekšējā mobilitāte, un tas izraisa citus negatīvus efektus – ir mazāka iespēja iesaistīt darba tirgū darba meklētājus un bezdarbniekus, tiek kavēta tautsaimniecības izaugsme un padziļinās depopulācija⁴⁵ atsevišķos reģionos un pašvaldībās.

Darbaspēka pieejamību reģionos ar lielāku ekonomisko aktivitāti kavē kvalitatīvu un iedzīvotāju maksātspējai atbilstošu mājokļu trūkums. Sadarbības projekta ietvaros ar OECD, 2020.gadā ir izstrādāti priekšlikumi efektīviem atbalsta instrumentiem mājokļu pieejamības nodrošināšanai Latvijā. Atbilstoši tam Ekonomikas ministrija ir izstrādājusi atbalsta programmu zemas īres maksas mājokļu būvniecībai Latvijas reģionos, un tam ir pieejams ANM finansējums 42,9 milj. EUR apmērā. Par šo finansējumu paredzēts uzbūvēt 700 zemas īres maksas dzīvokļu, kas būs pieejami māsaimniecībām, kas ir pārāk turīgas, lai saņemtu pabalstus mājokļu jautājumu risināšanai, bet vienlaikus nav tik turīgas, lai varētu atļauties hipotekāros kredītus (t.s. neatbalstītais vidusslānis).⁴⁶

Arī Pašvaldība norāda, ka tieši dzīvojamais fonds Valmieras valstspilsētā ir tās akūtā nepieciešamība. Pēc fiksētās patreizējās situācijas Valmieras valstspilsētā un tās apkārtnē ir diemžēl konstatējams būtisks dažādu dzīvojamo telpu (pamatā dzīvokļu) iztrūkums. Indikatīvi konstatējums līdz pat 400 liels dzīvokļu iztrūkums. Tādēļ pašvaldība aktīvi iesaistās dialogā ar nekustamā īpašuma attīstītājiem par iespējām piesaistīt gan daudzdzīvokļu, gan privātmāju (2023.gada 1. ceturksnī gaidām divu nekustamā īpašuma attīstītāja lēmumu) būvniecību.

Prognozējams, ka saglabāsies liels pieprasījums pēc īres dzīvokļiem, kā arī pieprasījums pēc jauniem, kvalitatīviem dzīvokļiem. Ņemot vērā salīdzinoši augstas būvniecības izmaksas, iespējamo dzīvokļa pārdošanas cenu, tirgus svārstības, kredītiestāžu finansēšanas nosacījumus, jaunam daudzdzīvokļu projektam ir jābūt labi pārdomātam attiecībā uz izmaksu un ieņēmumu balansu. Tādēļ sagatavošanas fāzē ir zemas maksas īres māju būvniecības projekta pieteikums⁴⁷, kur plānots piesaistīt finansējumu no zemas īres mājokļu būvniecības aizdevumu programmas nosacījumiem, ko regulē Ministru kabineta 2022.gada 14.jūlija noteikumi Nr.459 "Noteikumi par atbalstu dzīvojamo īres māju būvniecībai Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna 3.1. reformu un investīciju virziena "Reģionālā politika" 3.1.1.4.i. investīcijas "Finansēšanas fonda izveide zemas īres mājokļu

⁴⁵ Eiropas Savienības atveseļošanas un noturības mehānisma plāns. Latvija 2021 – 2026, 168.lpp., 862.rindkopa.

⁴⁶ <https://www.em.gov.lv/lv/media/14720/download?attachment 89 lpp>

⁴⁷ Valmieras novada attīstības programma 2022. – 2028. gadam Investīciju plāns Nr. 192.

būvniecībai” ietvaros“ (turpmāk - MK Nr.459). Pozitīva piesaistītā finansējuma ietvaros un noteiktās vienas pašvaldību lotes iespējās, Valmieras pilsētā plānots uzbūvēt 120 dzīvokļus. Ņemot vērā MK Nr.459 regulējumu, kas nosaka veidot specifiskā regulējuma ietvarā izveidoto dzīvokļu īres rindas kārtību, tad prioritāri plānots to nodrošināt tieši noteiktos RIS3 nozaru ekspertiem. Projektu plāno īstenot pilnvarotā pašvaldības kapitālsabiedrība Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Valmieras Namsaimnieks”.

Jāatzīmē, ka Sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Valmieras Namsaimnieks” jau 2018.gadā īstenoja īres māju daudzdzīvokļu projektu un šī projekta analīzes dati uzrāda, ka daudzdzīvokļu projektā kopumā īres namos Mālu ielā 1 un Ķieģeļu ielā 8, Valmierā, Sabiedrībai ar ierobežotu atbildību “Valmieras Namsaimnieks” šobrīd pieder 144 dzīvokļi⁴⁸. 144 īres/nomas dzīvokļos kopā ar īrnieku mitinās 326 personas. No tiem 58 dzīvokļi izīrēti speciālistiem.

Īres namos dzīvo dažādu nozaru speciālisti un tie ir ašvaldības un tās iestāžu darbinieki, Vidzemes slimnīcas darbinieki, Valsts policijas darbinieki, mežizstrādes uzņēmumu darbinieki, metālapstrādes uzņēmumu darbinieki, pārtikas ražošanas un ēdināšanas uzņēmumu darbinieki, stikla šķiedras ražošanas uzņēmuma darbinieki un citu uzņēmumu darbinieki. Spēkā esošo līgumu īres/nomas termiņš ir noteikts trīs vai pieci gadi (atkarībā no līguma redakcijas). obrīd spēkā esošo līgumu īres/nomas termiņš nepārsniedz 2024.gada 21.augustu. 2018.gadā notika 110 īres tiesību izsoles.

Papildu Pašvaldība ir apzinājusi kopējo komersantu interesi dzīvojamā fonda izveidē. Tuvākā gada laikā Valmieras pilsētā un 10 km rādiusā ap Valmieru (G. Apiņa ielā 27a Valmierā, projekts “Smailes” Mūrmižā, projekts “Ābelītes” Brenguļos) tirgū tiks piedāvāti 67 jauni dzīvokļi jaunajos projektos.

10.2. Mobilitāte/Transports

Būtisku lomu pilsētas infrastruktūras darba kārtībā spēlē sabiedriskais transports. Šobrīd kvalificēta darbaspēka iztrūkuma apstākļos ražošanas uzņēmumiem ļoti svarīga ir laba sabiedriskā transporta infrastruktūras pieejamība, ērta piekļuve galvenajiem autoceļiem un piebraucamo ceļu kvalitāte, lai nodrošinātu to darbiniekiem izdevīgas piekļūšanas iespējas. Šobrīd VIP teritorija ir sasniedzama ar sabiedrisko transportu maršrutā Valmiera- Mūrmižā, kas darba dienās kursē 8 reizes dienā. VIP teritorija ir Valmieras valstspilsētas teritorijā un, attīstoties uzņēmējdarbībai, tiks izbūvētas arī pilsētas sabiedriskā transporta pieturas un izveidots jauns Valmieras pilsētas autobusu maršruts, pieskaņojot tā kursēšanas laiku VIP vajadzībām. Arī jaunā Dienvidu maģistrāle⁴⁹ uzlabos savienojamību ar VIP.

⁴⁸ 2019.gadā notika 12 īres tiesību izsoles. Uz 4 izsolēm pieteicās pa 2 pretendenti, uz 3 izsolēm pieteicās 4 pretendenti, uz 2 izsolēm pieteicās 5 pretendenti, uz 2 izsolēm pieteicās 6 pretendenti uz 1 izsoli pieteicās 7 pretendenti. Izsoles notika - februārī, martā, aprīlī, maijā, jūnijā oktobrī, novembrī, decembrī. 2020.gadā notika 7 īres tiesību izsoles. Uz 3 izsolēm pieteicās 1 pretendents, uz 1 izsoli pieteicās 2 pretendenti, uz 1 izsoli pieteicās 3 pretendenti un uz 2 izsolēm pieteicās pa 5 pretendentiem. Izsoles notika - jūlijā, maijā, oktobrī. Kopā bijušas 129 īres tiesību izsoles.

⁴⁹ <https://www.valmierasnovads.lv/projects/projekts-dienvidu-industrialas-magistrales-attistiba-l-laicena-ielas-lidz-zemes-vienibai-vecais-dzelzcels-parbuve-izbuve-cesu-ielas-parbuve-no-zemes-vienibas-ve/>

Svarīgu lomu pilsētas transporta kustības plūsmās spēlē sociālās infrastruktūras izvietojums.

Nemot vērā, ka ievērojami palielināsies kravu apjoms, dzelzceļa izmantošanas intensitāti nepieciešams palielināt, to izmantojot plašāk VIP un vietējo kravu pārvadājumiem (koksne, graudi, būvmateriāli), kuriem līdz šim nebija tik liela prioritāte dzelzceļa satiksmē. Šāds pasākums ne tikai noslogotu esošo dzelzceļa infrastruktūru, bet arī samazinātu izmešu daudzumu transporta jomā⁵⁰, samazinātu valsts, pašvaldības ceļu un ielu noslodzi, tostarp, nebojājot arī to segumu, kā arī samazinātu transporta sastrēgumu iespējamību pilsētā.

11. Sekmīga industrializācijas stratēģijas īstenošana: īstenojamās procedūras un ieņēmumi

11.1. Apbūves tiesības un noma

Maksa par zemes gabalu apbūves tiesībām tiks noteikta izsoles rezultātā. Sākumcenu nosaka atbilstoši neatkarīga vērtētāja vērtējumam. Orientējošā izsoles sakuma cena ir 0,000 EUR par m² mēnesī. Objekta nomas maksa tiks noteikta izsoles rezultātā. Maksas sākumcenu nosaka atbilstoši neatkarīga vērtētāja vērtējumam. Līgumu par objekta nomu vai apbūves tiesību piešķiršanu ir iespējams noslēgt uz laiku līdz 30 gadiem. Maksu sāks aprēķināt ar līguma noslēgšanas brīdi.

Maksu par apbūves tiesībām un objektu nomas maksu uz noteiktu laiku būs iespējams samazināt līdz ...% (bet ne mazāk ka 28 EUR gadā), ja komersants apņemas ievērot vismaz vienu no šiem nosacījumiem:

- radīt jaunas darba vietas;
- veikt nozīmīgus finansiālos ieguldījumus, kas nodrošinās saimnieciskas darbības paplašināšanu vai dažādošanu;
- veikt finansiālos ieguldījumus, kas sekmes inovāciju vai jaundibinātu ražošanas uzņēmumu veidošanos;
- veikt ieguldījumus neapbūvēta zemesgabala infrastruktūras attīstībā;
- neapbūvēto zemesgabalu izmantot sociālas aizsardzības, kultūras, izglītības, zinātnes, sporta, vides un dzīvnieku aizsardzības vai veselības aprūpes funkciju nodrošināšanai.

Izvērtējot lietderību un citus apstākļus, līgumā var paredzēt samazināt nomas maksu, lai atlīdzinātu nomniekam tā veiktos nepieciešamos un derīgos kapitālieguldījumus nomas objektā. Nomā maksu samazina, ņemot vērā veikto nepieciešamo un derīgo izdevumu paredzamo nolietojumu nomas līguma darbības laikā un citus apstākļus, novērtējot veikto darbu izmaksu atbilstību tirgus cenām darbu veikšanas brīdī, kā arī neatlīdzinot izdevumus, kas atgūstami citā veidā, piemēram, iekļaujot ūdenssaimniecības, siltumapgādes maksas pakalpojumu tarifos. Nomā maksas samazinājumu piemēro nevis sākotnējai nomas maksai, bet gan neatkarīga vērtētāja noteiktai tirgus nomas maksai, kas noteikta nomas objektam pēc kapitālieguldījumu veikšanas. Tas nozīmē, ka pēc ieguldījumu veikšanas nomas objekts vēlreiz jānovērtē, un pēc tā iespējams samazināt jauno nomas maksu.

18.tabula Orientējoši industriālo telpu nomas maksa mēnesī (EUR/m²) (pēc Latio 2022.gada apkopotajiem datiem, pamatā Rīgā, Rīgas reģionā)

		3,5-4,5	
			1,5 -3,3
	A	B	Pārēja
	klases	klases	is
	noliktavas	noliktavas	

11.2. Nekustamā īpašuma nodoklis

Nekustamā īpašuma nodokļa (NIN) apmaksu veic nomnieks, ...% no īpašuma kadastrālās vērtības. Piemēram, 2038 m² lielam zemes gabalam NIN ir +/- ... EUR gadā, atbilstoši šī brīža kadastrālajai vērtībai. Ir iespējams saņemt NIN atvieglojumus līdz ...%, atbilstoši novada pašvaldības saistošajiem noteikumiem ".....". Atlaidēm jāpiesakās, aizpildot pieteikumu. Ja tiek piešķirti NIN atvieglojumi vai cita veida atbalsts komercdarbībai, uzņēmējam tiek piemērots *de minimis** (valsts atbalsts).

11.3. Izsole

Pašvaldība pasūta zemes gabala uzmērīšanu un vērtējumu, pēc to ierakstīšanas zemesgrāmatā, tiks izsludinātas izsoles. Izsoles varēs notikt sākot ar 2023.gada ..... Ja izsole pieteiksies vismaz viens pretendents, to atzīs par notikušu. Piesakoties izsolei, pretendents jāpasagatavo vīzija par plānoto darbības veidu, norādot plānoto investīciju apjomu, plānoto darbinieku skaitu, uzņēmuma NACE kodu saskaņā ar .... Tabulu Investoru atlases kritēriji.

12. Sasaiste ar citiem finansējumiem

Industriālā parka attīstībai būs dažādi priekšnosacījumi (atšķirsies pretendenti, attiecināmās izmaksas un termiņi). Tā kā projekta īstenošanas rezultātā apgūstot, būs jādomā ne tikai par industriālo zonu publiskās infrastruktūras un inženiertehnisko tīklu attīstību, bet arī par dažādiem vairāk vai mazāk nesaistītiem mērķa rādītājiem, būs nepieciešams piesaistīt līdzekļus no pasākumiem, kas tiks organizēti dažādu pasākumu ietvaros (skat.Pielikumu Nr.2).

12.1. Vietējie finanšu avoti: iedzīvotāju ienākuma nodoklis

Kopumā nozīmīgākais pašvaldību ieņēmumu avots ir iedzīvotāju ienākuma nodoklis. Veidojot valsts budžetu, plānotie iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksājumi tiek sadalīti starp pašvaldību un valsts budžetiem (pēdējos četrus gadus proporcija ir bijusi 80%:20%), un pašvaldībām paredzētā daļa tiek ieskaitīta maksātāja deklarētās dzīvesvietas pašvaldības budžetā.

Līdz ar to pašvaldības iegūst, ja to teritoriju kā dzīvesvietu deklarē iedzīvotāji ar augstiem ienākumiem. Turpretī uzņēmumi pašvaldību ieņēmumus ietekmē galvenokārt tikai netieši, piemēram, ar uzņēmuma darbinieku starpniecību. Te gan arī būtiska ir uzņēmuma darbinieku deklarētā dzīvesvieta, nevis darbavieta. Izvēle par labu dzīvesvietai kā sadales kritērijam nebūtu tik nozīmīga, ja vairums iedzīvotāju dzīvotu un strādātu vienā un tai pašā pašvaldībā. Diemžēl Latvijas teritoriālā struktūra ir ļoti sadrumstalota, un dati par iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksājumu plūsmām

norāda, ka vairums nacionālās nozīmes attīstības centru nodrošina darbavietas lielai daļai apkārt esošo pašvaldību iedzīvotāju.

12.2. Vietējie finanšu avoti: ieņēmumi no atmežošanas

No Valsts meža dienesta Pašvaldība saņēma koku ciršanas apliecinājumu, kā rezultātā tika izsludinātas divas atsavināmās koksnes izsoles atmežošanai cirtēs 57,55 ha un 26 ha platībā. Atmežošanas rezultātā iegūtos līdzekļus 1 967 457,43 EUR apmērā Pašvaldība izmantos industriālā parka infrastruktūras izveidei. Teritorijas sanācija, atmežošana un rūpnieciskās teritorijas ierīkošana paredzēta atbilstoši Valmieras pilsētas teritorijas plānojumam. Teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas pamatā ir rūpnieciskās apbūves teritorija.

13. Teritorijas plānotā izmantošana

Plānotā apbūve un funkcijas

Pieņemumi teritorijas attīstībai, funkcijas:

- Ražošana, ne mazāk kā 75 % no teritorijas;
- Loģistika un tai nepieciešamā administratīvā apbūve;
- Atbalstošā pakalpojumu infrastruktūra ne vairāk kā 5% no teritorijas;
- Neapbūvētās vai maz apbūvētās platības;
- Dabas pamatnes teritorija, kurai potenciāli tiks mainīts zonējums uz ražošanas un komercdarbības apbūves teritoriju;
- Pieņemtais pakalpojumu apbūves īpatsvars ir mazs un tāpēc neietekmē aprēķinu rezultātus.

Atļautais ēku stāvu skaits un apbūves parametri:

- Saskaņā ar spēkā esošo Valmieras pilsētas teritorijas plānojumu, maksimālā apbūves intensitāte ir...%, tomēr jāņem vērā, ka visa pieļaujamā apbūves intensitāte netiks īstenota. Izvērtējot līdzīgas, jau izbūvētas, ražošanas teritorijas Valmierā, secinām, ka īstenotā apbūves intensitāte ir % robežās.

Lai aprēķinātu iespējamo apbūves apjomu tika izveidoti ...x apbūves scenāriji: apbūves intensitāte ...%; % un %.

Teritorijas satiksmes infrastruktūrai:

- Satiksmes infrastruktūrai tiek plānoti ...% no teritorijas, kas ir .....ha.
- Papildus dzelzceļa trasei .... tiek plānoti 10ha no teritorijas.
- Citas iespējamās teritorijas, kas neietilpst apbūves aprēķinos:
- Apstādījumi, ūdensmalas, kas atsevišķi nodalītas sastāda ap ...%
- Publiskās autonomvietnes - ....%, kas sastāda ....m²

Lai izrēķinātu iespējamo darbinieku skaitu, tika veikta potenciālās apbūves zemes analīze Valmieras Industriālā parka teritorijā.

Esošajā situācijā teritorijā ir identificēti sekojoši apbūves platību veidi (skatīt....tabulu):

19.Tabula Teritorijas izmantošanas bilance

	Dabas pamatnes teritorija	Degradēta teritorija	Dzelzceļa trase	Satiksmes infrastruktūras teritorija	Apbūvēta teritorija - ražošanas ēkas	Apbūvēta teritorija - stāvlaukumi	Apbūvēta teritorija - laukumi	Kopā
Esošā izmantošana					-	-	-	
Scenārijā plānotā izmantošana								

Lokālpilnoījuma izstrāde

Pirms teritorijas attīstīšanas tiks izstrādāts teritorijas lokālpilnoījums. Lokālpilnoījums teritorijai nepieciešams, lai veidotu organizētu teritorijas attīstību: izstrādātu ceļu shēmu, apstādījumu shēmu, pieslēguma vietas inženierkomunikācijām, kā arī izzinātu jautājumus par nepieciešamajām inženierkomunikāciju jaudām. Pamatojoties uz lokālpilnoījuma risinājumiem, jāveic detalizētāks izmaksu aprēķins, tai skaitā kompleksu pretplūdu riska pasākumu izmaksas. Lokālpilnoījumā jānosaka iespējamās teritorijas attīstības kārtas.

Pielikums Nr.1

Valmieras pašvaldības iedzīvotāju demogrāfiskais modelis
Valmieras novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2022 - 2038.gadam gatavotais izejmateriāls

Vecuma grupa	019	020	021	022	023	024	025	026	027	028	029	030
Līdz 14 g. (ieskaitot)	331	435	458	371	242	113	971	879	773	595	447	247
15-64 g.	2587	2377	2061	1488	0936	0422	9889	9246	8634	8061	7557	7087
65 un vairāk	0938	0864	0851	0852	0876	0847	0836	0871	0882	0920	0855	0810

Vecuma grupa	019	020	021	022	023	024	025	026	027	028	029	030
Līdz 14 g. (ieskaitot)	6,07%	6,32%	6,46%	6,51%	6,47%	6,43%	6,37%	6,42%	6,44%	6,31%	6,24%	6,05%
15-64 g.	2,84%	2,65%	2,41%	2,09%	1,80%	1,61%	1,38%	0,93%	0,55%	0,25%	0,09%	0,00%
65 un vairāk	1,09%	1,02%	1,12%	1,40%	1,73%	1,97%	2,25%	2,65%	3,01%	3,45%	3,67%	3,94%

Pielikums Nr. 2

Ar Valmieras industriālā parka attīstību saistītās projektu idejas un atbalsts

VIP attīstībai pastāv dažādi priekšnosacījumi tā pilnvērtīgai darbībai, taču viennozīmīgi jāņem vērā, ka atšķirsies potenciālo nomnieku (investoru) profils, to vajadzības un atbalstam nepieciešamās darbības un termiņi. Tā kā projekta īstenošanas rezultātā apgūstot finansējumu, būs jādodomā ne tikai par industriālo zonu publiskās infrastruktūras un inženiertehnisko tīklu attīstību, bet arī par dažādiem vairāk vai mazāk nesaistītiem mērķa rādītājiem, plānots piesaistīt līdzekļus no pasākumiem, kas tiks organizēti dažādu pasākumu ietvaros. Zemāk iekļauta informācija ES fondu ieguldījumu sadalījumam identificējot prioritāro vajadzību, mērķi un papildu piesaistāmie finansējuma avoti.

Valmieras Industriālā parka saistīto atbalsta pasākumiem paredzētais finansējums

Atbalsta mērķis	Plānotais atbalsta mērķis	Finansējuma avots	Nosaukums	Indikatīvais finansējuma saņēmējs /projekta pieteicējs ⁵¹
Dzīvojamais fonds/Mājokļa pieejamība	Zemas maksas īres māju būvniecība	Atveseļošanās un noturības mehānisms (ANM)	Nr.459 "Noteikumi par atbalstu dzīvojamo īres māju būvniecībai Eiropas Savienības Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna 3.1. reformu un investīciju virziena "Reģionālā politika" 3.1.1.4.i. investīcijas "Finansēšanas fonda izveide zemas īres mājokļu būvniecībai" ietvaros"	Pašvaldība vai tās kapitālsabiedrība
Paskaidrojums: Valmieras novada pašvaldība norāda, ka tieši dzīvojamais fonds Valmieras pilsētā ir tā akūtā nepieciešamība, kas mazina pašvaldību spējas ne tikai sniegt iedzīvotājiem nepieciešamo atbalstu, bet arī bremsē plašākas uzņēmējdarbības veicināšanas iespējas. Pašvaldība uzsver, ka arī šī stratēģiskā objekta mērķis pakārtoti ir paplašināt tās teritorijas sekmīgi īstenoto industrializācijas virzienu, tostarp atzīmējot, ka daudzdzīvokļu dzīvojamā fonda papildināšanai. Indikatīvi konstatējums līdz pat 500 liels dzīvokļu iztrūkums.				
Inovāciju veidošana /Praktiskas ievirzes pētījumi	Rūpnieciskie pētījumi, eksperimentālā izstrāde	Eiropas Savienības fondi 2021-2027	SAM 1.1.1.3.	Zinātniskā institūcija (indikātīvi Vidzemes Augstskola), komersants
Paskaidrojums:				
Inovāciju veidošana Uzņēmēju piesaiste	Inovāciju granti studentiem	Eiropas Savienības fondi 2021-2027	SAM 1.1.1.7 Pašvaldības budžets	Zinātniskā institūcija (indikātīvi Vidzemes Augstskola), pašvaldība, Valmieras attīstības aģentūra
Paskaidrojums: Pašvaldībā (Valmieras Attīstības aģentūra) jau patreiz tiek sekmīgi īstenota Inovāciju atbalsta programma "Zīle" ⁵² . Apakšprogrammas ZĪLE INOVĀCIJĀM mērķis ir Valmieras uzņēmumos veicināt jaunu produktu un inovāciju realizēšanu. Pakārtotā apakšaktivitāte hakatonu rīkošana industriālā parkā identificētajiem problēmjasautājumiem vai plašākas attīstības iespējām.				
RIS3 industriālās prasmes (specializētās mācības inovāciju vadības, augsta līmeņa digitalizācijas jomā)	Kvalitatīva darbaspēka pieejamība/labklājības uzlabošana	Eiropas Savienības fondi 2021-2027	SAM 1.1.2.1. Pašvaldības budžets	Zinātniskā institūcija (indikātīvi Vidzemes Augstskola), Valmieras Attīstības aģentūra, komersants
Paskaidrojums: Pašvaldībā jau patreiz tiek īstenota savstarpēja sadarbība uzņēmējdarbības veicināšanas jomā ar pašvaldībā esošām izglītības iestādēm - primāri Vidzemes Augstskola, Valmieras Tehnikums - organizējot savstarpējas tikšanās ar uzņēmējiem, sniedzot pašvaldības attīstības ieceres noteiktos virzienos, īstenojot un atbalstot elastīgāku mācību un studiju saturu, tai skaitā kvalifikācijas uzlabošanas, pārkvalifikācijas pasākumiem mūžizglītības jomā.				

⁵¹ Saskaņā ar finansējuma apgūvē noteiktajiem finansējuma saņēmējiem

⁵² <https://developvalmiera.lv/zile/>

Vienlīdz šī un citu finansējumu ietvaros tiek stiprināta komersantu digitalizācija (prasmes, tehnoloģijas), kam lielu pievienoto dod Valmieras attīstības aģentūras ⁵³ un Vidzemes Augstskola kā Latvijas Digitālā akseleratora partnerorganizācijas 2022. gada rudenī izveidoja zpas Digitālo inovāciju centra (EDIC) kontaktpunktu Vidzemes reģionā.				
Digitalizācija	Ekonomiskā izaugsme, Efektīva ražošana	Eiropas Savienības fondi 2021-2027	SAM 1.1.2.2.	EDIC reģionālais kontaktpunkts, komersants
Paskaidrojums: Pašvaldībā jau patreiz tiek īstenota savstarpēja sadarbība uzņēmējdarbības veicināšanas jomā ar pašvaldībā esošām izglītības iestādēm- primāri Vidzemes Augstskola, Valmieras Tehnikums -organizējot savstarpējas tikšanās ar uzņēmējiem, sniedzot pašvaldības attīstības ieceres noteiktos virzienos, īstenojot un atbalstot elastīgāku mācību un studiju saturu, tai skaitā kvalifikācijas uzlabošanas, pārkvalifikācijas pasākumiem mūžizglītības jomā. Vienlīdz šī un citu finansējumu ietvaros tiek stiprināta komersantu digitalizācija (prasmes, tehnoloģijas), kam lielu pievienoto dod Valmieras attīstības aģentūras un Vidzemes Augstskola kā Latvijas Digitālā akseleratora partnerorganizācijas 2022. gada rudenī izveidoja Eiropas Digitālo inovāciju centra (EDIC) kontaktpunktu Vidzemes reģionā.				
Eksporta veicināšana	Ekonomiskā izaugsme	Eiropas Savienības fondi 2021-2027	SAM 1.2.1.1.	Komersants
Paskaidrojums: turpinot pašvaldības efektīvo sadarbību ārvalstu un vietējo investīciju piesaistē ar Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras (tostarp reģionālā filiāle Valmieras Inkubators) un atbilstoši potenciālā komersanta profilam, pašvaldība turpinās sniegt atbalstošu informāciju par pieejamiem eksporta veicināšanas instrumentiem.				
Uzņēmējdarbības veicināšana	Ekonomiskā izaugsme Produktivitātes aizdevumi (t.sk., ar kapitāla atlaidi) inovatīvām iekārtām, pētniecībai un attīstībai, tehnoloģiju pārnesei	Eiropas Savienības fondi 2021-2027	SAM 1.2.1.2.	Komersants
Paskaidrojums: viens no identificētajiem galvenajiem finansējuma avotiem ārvalstu investoru ražošanas ēku satura papildījuma - ražošanas iekārtu iegāde lieliem rūpnieciskiem objektiem.				
Uzņēmējdarbības veicināšana	Atbalsts MVU inovatīvas uzņēmējdarbības attīstībai	Eiropas Savienības fondi 2021-2027	SAM 1.2.3.1.	LIAA, faktiskais ieguvējs Komersants
Paskaidrojums: turpinot pašvaldības efektīvo sadarbību ārvalstu un vietējo investīciju piesaistē ar Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras (tostarp reģionālā filiāle- Valmieras inkubators) un atbilstoši potenciālā komersanta profilam, pašvaldība turpinās sniegt atbalstošu informāciju par pieejamiem eksporta veicināšanas instrumentiem				
Uzņēmējdarbības veicināšana	Digitalizācija un automatizācija	Eiropas Savienības fondi 2021-2027 ANM	SAM 1.2.2.2. Reforma 2.3.1.2.i.	Komersants,
Paskaidrojums: papildinoši vai atšķirīgi SAM 1.2.1.2. esošo tehnoloģiju modernizācijai ir piemērojami šī fonda līdzekļi.				
Uzņēmējdarbības veicināšana	Ekonomiskā izaugsme/starta un izaugsmes aizdevumi	Eiropas Savienības fondi 2021-2027	SAM 1.2.3.3. SAM 1.2.3.5.	Komersants
Paskaidrojums: Starta aizdevumi (indikatīvi): - aizdevuma apmērs līdz 250 tūkst.EUR; - aizdevums investīcijām un apgrozāmajiem līdzekļiem; Aizdevumi izaugsmes kāpināšanai (investīcijas un apgrozāmie līdzekļi)				
Aprites ekonomika	Ekonomiskā izaugsme	Eiropas Savienības fondi 2021-2027 Interreg Europe	SAM 2.2.2.1. SAM 2.2.2.2. SAM 2.2.2.4.	ZAAO, komersants
Paskaidrojums: aprites ekonomikas principu ieviešanai Valmieras industriālā esošo un jauno parku darbībā tiek plānoti vairāki projekti, tostarp izmantojot Interreg Europe un iespējam programmas Apvārsnis finansējuma piesaistes iespējas, pieredzes, zināšanu un projekta satura izstrādei, stiprinot to ar ES struktūrfondu piedāvāto finansējumu jau tehniskā risinājuma ieviešanai. Identificētie nepieciešamie risinājumi attiecināmi gan uz bioekonomikas (kokapstrādes) jomām, kur risinājumus nepieciešams rast pat nacionālā līmenī: koksnes atkritumu efektīva apsaimniekošana inovatīvas ražošanas procesu nodrošināšanai, kokapstrādes ražošanas procesa radīto atkritumu (pelnu) šķīrošana un iespējama atpakalizantošana citās nozarēs (lauksaimniecība, būvniecība)				
Izglītība, prasmes un mūžizglītība	Nodarbinātības veicināšana	Eiropas Savienības fondi 2021-2027	SAM 4.2.2.9. SAM 4.2.4.1	profesionālās izglītības iestādes

⁵³ <https://developvalmiera.lv/digitalizācijas-atbalsts/>

Paskaidrojums: ierobežotos darbaspēka tirgus apstākļos, esošo iedzīvotāju prasmi pilnveide, pārkvalifikācija, kvalifikācijas celšana, piesaistot jaunu darbaspēku, kā arī ceļot esošo iedzīvotāju labklājību				
Uzņēmējdarbības veicināšana	Ekonomiskā izaugsme, infrastruktūra	Eiropas Savienības fondi 2021-2027	SAM 5.1.1.1. SAM 6.1.1.3.	Pašvaldība
Paskaidrojums: kopējās industriālās teritorijas attīstībai industrializācijas vēlākā posmā tiek izskatītas iespējas, piesaistīt līdzekļus 25 ha (otrā industriālā parka daļa Kauguru mežā) publiskās infrastruktūras izveidei un papildinošu darbību īstenošanai.				
Klimatneitralitāte Vieda pašvaldība	Infrastruktūras attīstība	Eiropas Savienības fondi 2021-2027	SAM 5.1.1.4.	Pašvaldība
Paskaidrojums: projekta ietvarā paredzama satiksmes infrastruktūras uzlabošana, tostarp attiecinot daļu no tehnoloģiskā risinājuma tieši plašu industriālo teritoriju uzraudzībai, kontrolei un tās radīto ietekmi maziņu tehnoloģiju ieviešanai - trokšņu, gaisa piesārņojumu mazināšanai, kravas transporta radītās satiksmes intensitātes mazināšanai kopējā satiksmē, teritorijas apsaimniekošanas un uzraudzības (droni) risinājumi.				
Klimatneitralitāte Uzņēmējdarbības veicināšana	Ekonomiskā izaugsme, infrastruktūra	Eiropas Savienības fondi 2021-2027	SAM 6.1.1.4.	Komersants
Paskaidrojums: Atbalsts komersantiem jaunu produktu izstrādei, prototipēšanai. Energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi, jaunu energoefektīvu un resursu efektīvu tehnoloģiju ieviešana uzņēmumā				

Esošā finansējuma pakotne - pasākumu kopums, kas attiecināms uz komersantu uzņēmējdarbības veicināšanas dažādiem aspektiem ir izstrādāta ar Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras palīdzību, bāzējoties uz Valmieras novada pašvaldībā ieinteresēto ārvalstu investoru interesēm. Informācija par šo pakotni jau tiek izplatīta komersantiem, kas interesējas par investīciju iespējām Valmieras pilsētā, tostarp esošajā Rūpniecības un eksporta parkā.

Savukārt Pašvaldība jau šobrīd piesaista finansējumu infrastruktūru papildinošiem projektiem ar Interreg Europe programmas palīdzību - aprites ekonomikas ieviešanai, viedas pašvaldības attīstībai.